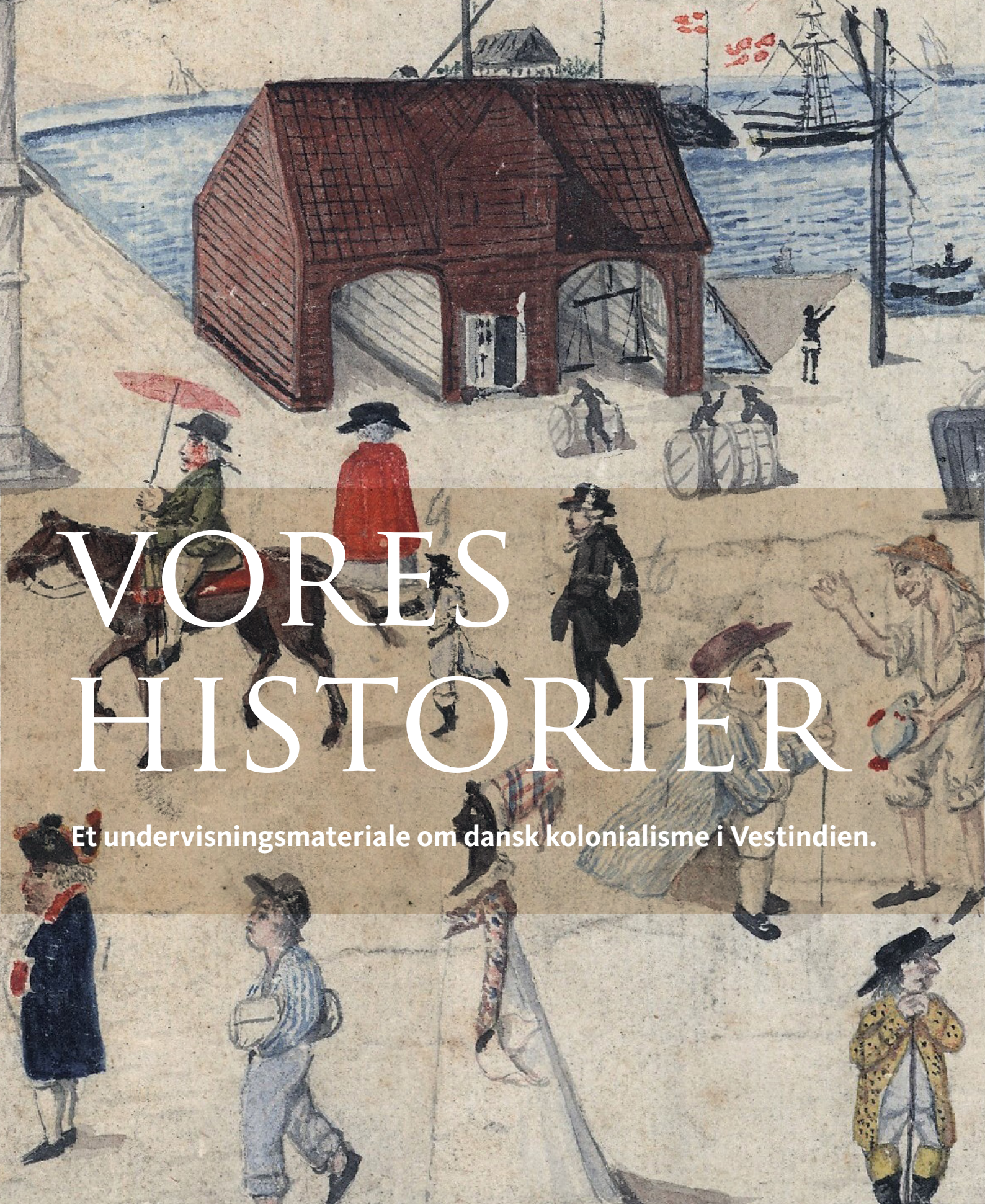

VORES HISTORIER

Et undervisningsmateriale om dansk kolonialisme i Vestindien.

Et undervisningsmateriale om dansk kolonialisme i Vestindien.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION	2
CARIBIERNE FØR EUROPÆERNE.....	6
FRA VESTAFRIKA TIL VESTINDIEN.....	14
I VESTINDIEN	22
EN FREMTID SOM FRIE MENNESKER.....	34
ARBEJDEROPSTANDEN FIREBURN.....	40
AT BLIVE SOLGT TIL USA	48
REFLEKSION.....	52

VORES HISTORIER

Et undervisningsmateriale om dansk kolonialisme i Vestindien.

Museum Vestsjælland: Kasper Nygaard Jensen og Ida Maria R. Skielboe

Grafisk arbejde: leoglyhne.dk

Oversættelse: Jael Azouley

Tak til:

Allan Spangsberg Nielsen og Historie Masterclass 2017 på Næstved Gymnasium, Duane Howard og St. Croix TST elever, UNESCO TST-netværk, Rikke Lie Halberg, Jens Christensen, Bertha Rex Coley, Herman W. von Hesse, La Vaughn Belle, Jens Villumsen, Kwesi Adu, Samantha Nordholt Aagaard og Gunvor Simonsen.

Undervisningsmaterialet er støttet af Kulturministeriet.

FORORD

Den 31. marts 2017 ringede lyden af stemmer i den store forhal på Københavns Rådhus. Rundt omkring i hallen stod udstilling efter udstilling med fotografier, tekst og kreative udtryk, alle sammen skabt af gymnasieelever. De havde deltaget i en dyst om at skabe den bedste formidling af den dansk-caribiske kolonihistorie under temaet "Billeder fra fortiden for fremtiden". Rundt omkring på rådhuset foregik debatter, workshops, filmfremvisninger, musik og optrædener, alt sammen om US Virgin Islands og Danmarks kolonihistorie. Dette arrangement fandt sted, fordi det d. 31 marts 2017 var 100 år siden, at øerne St. Thomas, St. Croix og St. John blev solgt af den danske regering til USA. Til stede på rådhuset var de mange danske gymnasieelever, som udstillede i rådhushallen, sammen med high school elever fra US Virgin Islands. Deres oplevelser af hver især at have udforsket de samme historier førte dem og deres udstillinger ind i samtaler og diskussioner om, hvordan historie opleves, erindres, bruges og fortælles. Det er med disse spørgsmål som udgangspunkt, at du skal arbejde med dette materiale.

INTRODUKTION

DE HISTORISKE KILDER

Da Dansk Vestindien blev solgt til USA og blev til US Virgin Islands (USVI) skete der noget som skulle få afgørende betydning for, hvordan fortællingerne om de 246 års kolonihistorie formede sig i henholdsvis USVI og Danmark. Den danske administration på øerne sørgede nemlig for at transportere størstedelen af de historiske arkivalier over Atlanterhavet hele vejen til København. Alle retsdokumenter, breve, protokoller, folketællinger, kort, tegninger og optegnelser blev overført til Rigsarkivet, og her ligger de stadig den dag i dag. Det var ikke unormalt. Det var den praksis som koloniale magter typisk fulgte i deres administrationer. Arkivalierne var vigtige statslige dokumenter, og de tillagdes ikke betydning i forhold til befolkningen på USVI. Derfor efterlod danskerne kun få dele af arkivet, som de vurderede var vigtige for den nye amerikanske administration, og det meste af dét, blev også sendt væk fra øerne til Washington DC.

Derfor blev befolkningen i USVI stort set kun efterladt de historier, de selv kunne fortælle, hentet enten i den nære eller den fjerne erindring, mens historikere i Danmark kunne bruge arkivalierne som historiske kilder og begynde at sammenstykke deres udgave af "historien om Dansk Vestindien". Derfor skete der en skævvridning i historiefortællingen. For hvilke historier får man skabt,

når stort set alle de historiske kilder er skrevet af dem der havde magten i det koloniale samfund? I en uhen-sigtsmæssig søgen efter én bestemt historisk sandhed, har man op til 1990'erne forsømt muligheden for at lytte til alle de stemmer og historier som kolonihistorien også rummer. Det er ved at ændre sig nu, hvor historikere, formidlere, forfattere og kunstnere arbejder aktivt for at skrive flere perspektiver ind i fortællingen om vores fortid.

MELLEM DANSK VESTINDIEN OG US VIRGIN ISLANDS

Øerne St. Croix, St. Thomas og St. John ligger i Det Caribiske Hav blandt flere end 7.000 øer, og i 200-250 år var Danmark-Norge den dominerende kolonimagt på de tre øer. De skandinaviske lande Danmark og Norge er ikke længere en del af den samme stat, og da Dansk Vestindien i 1917 blev solgt til USA og blev til US Virgin Islands, var det alene den danske regering der sørgede for det. De temaer I skal beskæftige jer med i dette materiale strækker sig over forhistorien og op til øernes overdragelse til USA. Det er historier om oprindelige caribiske folk, og om en hurtigt voksende verdenshandel med kolonialvarer på havet. Om store skibe der stævnede ud lastet med sukker, rom, bomuld, tobak, jern, våben og historier om, hvordan slavegjorte mennesker ved brutal

undertrykkelse blev ført over Atlanterhavet fra Vestafrika til Vestindien. Det er historier om misbrug af magt i huse og marker, men også historier om nogle af de mennesker som satte sig op imod det koloniale system og kæmpede for en bedre fremtid.

246 ÅRS HISTORIER

De caribiske øer var beboet af de oprindelige folk Taino og Carib. Da europæerne begyndte deres kolonisering af Amerika blev øsamfundene stærkt reduceret og størstedelen af befolkningen slået ihjel. Den første egentlige kolonisering af det vi i dag kender som US Virgin Islands, begyndte da Frankrig overtog St. Croix i 1650erne, og indlemmede den som koloni i 1670erne. Samtidig var danske ekspeditionsskibe ankommet til St. Thomas i 1671, og var begyndt at opbygge det som skulle blive kendt som "Dansk Vestindien". I begyndelsen af 1700-tallet indlemmede de St. John i kolonien, og købte St. Croix af franskmændene. Det gjorde de i henholdsvis 1718 og 1733. Opbygningen af kolonien kunne kun finde sted fordi europæiske handelsskibe i løbet af 1600-tallet havde udvidet deres handel med de Vestafrikanske kongeriger i Guineabugten. Her skabte de en efterspørgsel på slavegjorte mennesker. En efterspørgsel som blev så stor, at der i perioden blev tvangsfjernet 12 millioner mennesker fra det afrikanske kontinent. Disse mennesker blev

ført til Amerika, og ind i en tilværelse, hvor de skulle leve deres liv i slaveri, og opleve de næste generationer vokse op i samfund så forskellige fra de afrikanske, at der begyndte at opstå nye kulturer og nye fællesskaber med rod i den fælles oplevelse og de afrikanske traditioner.

Efter over 150 års slaveri i Dansk Vestindien baseret på racisme, gjorde de ufrie mennesker sig frie i 1848. Ved et oprør gennemtvang de en øjeblikkelig emancipation, og herefter fulgte en lang periode i dyb fattigdom med et skrantende samfund, som indtil da var blevet holdt i live af et nøje fungerede system opretholdt af idéer om forskelle mellem mennesker på baggrund af raceforestillinger. Især arbejdsforholdene og sundheden var dårlig på øerne, og i 1878 gjorde de mange landarbejdere på St. Croix oprør over at de dårlige forhold. De krævede bedre rettigheder for arbejderne, og bedre løn. Det bedredes en smule, men det etablerede hierarki mellem eurocaribiere og afrocaribiere gjorde det svært at skabe forandringer. Blandt andet på grund af den skrantende økonomi og et Europa og et Danmark der havde forandret sig markant gennem de 150 år, påbegyndtes der tanker om at frasælge de vestindiske øer. Der var debat om, hvorvidt man bare kunne sælge et sted, som havde hørt under den danske krone i så mange år, men trods debat og uvilje, blev St. Thomas, St. Croix og St. John efter flere forsøg solgt til USA i 1917.

1.

CARIBIERNE FØR EUROPÆERNE

Der har levet mennesker i Caribien lang tid før Columbus og europæerne dukkede op i slutningen af det 15. årh. De første mennesker, man kan finde spor af, kom fra Yucatan-halvøen i nutidens Mexico for ca. 7.000 år siden, og omkring år 500 f.v.t. kom endnu en befolkningsgruppe til Caribien sydfra fra Venezuela. Ud af mødet mellem de to folk udviklede der sig over de næste par tusind år forskellige kulturer og lokale kongedømmer bl.a. to kaldet Taíno og Carib. Begge disse kulturer fandtes i området omkring Jomfruøerne, og man ved stadig ikke, hvilken gruppe Christopher Columbus mænd stødte på, da de i 1493 sejlede i land ved Salt River Bay på øen Santa Cruz, som vi i dag kender som St. Croix. Til gengæld ved man med sikkerhed, at folkets første kontakt med spanierne skulle blive begyndelsen på enden for dem.

Det var langt fra kun europæiske skydevåben, der slog taínoer og caribiere ihjel. Med sig bragte spanierne også sygdomme som fx mæslinger, hvilket den caribiske befolkning intet forsvar havde overfor. På øen Hispaniola (deles i dag mellem Haiti og Den Dominikanske Republik) vurderedes det, at den oprindelige befolkning var på omkring 2-300.000 i 1492. Allerede i 1508 var befolkningstallet faldet til ca. 60.000, mens det bare 6 år senere i 1514 skønnedes at ligge på 14.000. Denne historie gentog sig overalt, hvor europæerne kom frem.

Fordi de oprindelige befolkninger i Caribien stort set blev udslettet, da europæerne begyndte at bosætte sig på øerne, findes der ikke mange skriftlige kilder, der kan berette om dem. Derfor er meget af det, man ved i dag, baseret på arkæologiske udgravninger og fund. Fx har man, blandt 2.000 år gamle potteskår og køkkenredskaber af ler, fundet en stegeplade, en såkaldt burén, der har været brugt til at bage runde tortillalignende brød lavet af mel fra maniokplanter. Dette er et af de første beviser på en direkte menneskelig bearbejdelse af plantevækster i Caribien, og det giver et indblik i, hvad man har levet af, samt et indtryk af hvordan man har levet. Derfor kan genstande som buréne fungere som en nøgle til mere viden om fortidens mennesker og samfund og give os en idé om, hvad der kom før os.

På de vestindiske øer dukkede potteskår og oldtidsfund frem af jorden, da der anlagdes plantager og plantedes sukkerør, bomuld og tobak. Noget af det er sikkert ikke blevet anset som noget særligt, men der findes fx mange interessante forhistoriske helleristninger på St. John, og vi ved, at der er plantere, som i løbet af 1800-tallet, da der i Europa begyndte at blive etableret museer og museumssamlinger, har sendt arkæologiske genstande fra Dansk Vestindien til København. Den største samling af genstande fra Taíno og Carib fra området blev dog udgravet på øerne i 1922, da en dansk udsending fra Nationalmuseet tilbragte 9 måneder med at grave efter arkæologiske fund.

En fint udskåret lille stenfigur som forestiller en frø - et symbol på liv.

Foto: Nationalmuseet

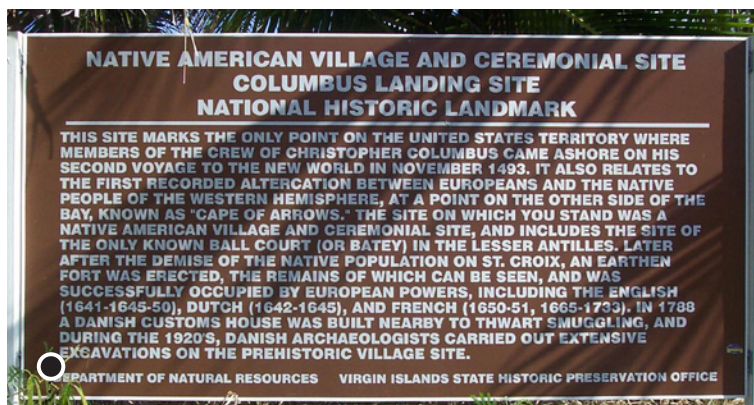
Indridsninger som dem her kaldes helleristninger. De er over 500 år gamle, og lavet af taínoer på St. John. De forestiller forfædrene i den overjordiske verden, og kan ses på klipperne ved Reef Bay.

Foto: Daveynin, Flickr.

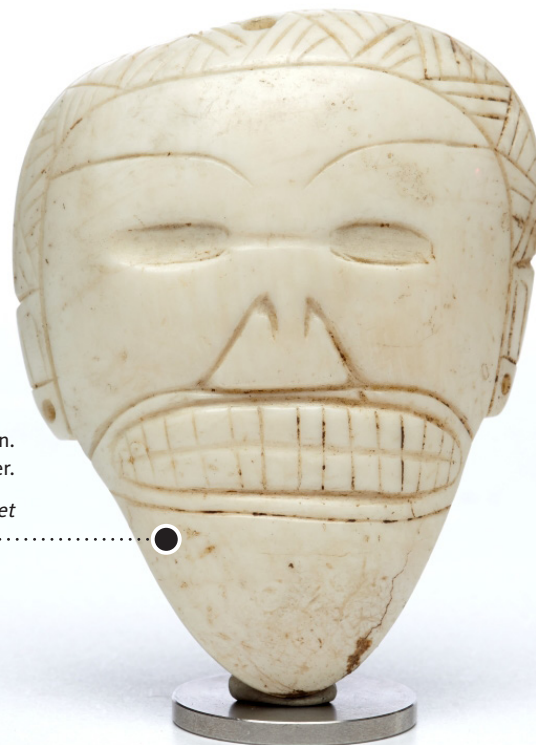
GUDMUND HATT 1884-1960.

Gudmund Hatt var en dansk kulturgeograf, som i 1922 rejste til US Virgin Islands med sin hustru Emilie Demant Hatt, og foretog en række arkæologiske udgravninger. Over en periode på 9 måneder blev der udgravet i 30 forskellige områder, og de gjorde over 20.000 fund, fra tiden før europæerne koloniserede øerne. De omfattende undersøgelser kunne især lade sig gøre, fordi lokale interesserede hjalp ham ved at udpege de gode steder at grave, og fordi han hyrede lokale arbejdere til at hjælpe sig med selve udgravningsarbejdet. Genstandene valgte han at sende til Nationalmuseet i København. Der var han ansat som museumsinspektør i den etnografiske samling, hvor man beskæftigede sig med at dokumentere forskellige kulturer verden rundt, og her ligger genstandene stadig den dag i dag.

På St. Croix ved Salt River Bay findes den eneste rituelle ceremoniplads fra de oprindelige folk, man ved af i De Små Antiller. Det var et meget vigtigt sted for befolkningen, og også her gravede Gudmund Hatt. Da Columbus og folk for anden gang sejlede til Amerika, var det her de gik i land. Derfor er det i dag markeret som et historisk sted.

Foto: Wikimedia Commons.

Ansigt i ben.
Fundet under Gudmund Hatts udgravninger.

Foto: Nationalmuseet

OPRINDELIGE RØDDER

De mange genstande, som Gudmund Hatt sendte over Atlanterhavet til Danmark, kan fortælle historier om, hvordan folk levede på de vestindiske øer, før europæerne kom. De kan fortælle om taínoer og caribere og give et indblik i en del af øernes historie, som sjældent bliver fortalt uden for USVI. Genstandene endte i Danmark, og her blev de aldrig en del af Nationalmuseets udstillinger. Faktisk er det først nu 100 år senere, at man aktivt er gået i gang med at arbejde med den store samling. I dag er den digitaliseret, og fotografier af genstandene er tilgængelige via Nationalmuseets hjemmeside, dog endnu uden forklaringer eller beskrivelser af, hvad det er.

De oprindelige kulturer har i stigende grad betydning for mennesker i hele det caribiske område. I USVI kan man møde flere interesserede folk, som på den ene eller den anden måde føler en forbindelse til denne del af

fortiden. I dag består Caribien af en blanding af europæiske, afrikanske og oprindelige caribiske traditioner, og kultur har i flere tilfælde indvirkning på både ens identitet og tilhørsforhold og kan fx være med til at skabe interesse for familiens slægtshistorie. For en del virgin islandere, særligt den afrocaribiske del af befolkningen, er kilderne til forfædrene og deres rødder dog blevet udvasket af den europæiske historieskrivning, og det gør det umuligt gennem almindelig slægtsforskning helt at slå fast, hvor man præcist stammer fra. Til gengæld kan man med nutidens teknologi få lavet en genealogisk test, dvs. en DNA-test, der viser ens genetiske rødder, og det er blevet populært, fordi det ved hjælp af den er muligt at spore sine ophav tilbage til specifikke områder i verden, hvilket for nogen kan have stor betydning for deres personlige identitet.

Til sidst havde ekspeditionen fundet så mange genstande, at de begyndte at ødelægge dem, for at få plads til dem på turen til Danmark. Det er en respektløs måde at håndtere kulturarven på, som desværre var ret almindelig dengang. Det resulterede i, at det kun var fragmenter af det hele billede som blev bevaret for eftertiden.

Foto: Nationalmuseet

DE ARKÆOLOGISKE FUND

Fordi der findes interesse for tiden før kolonisamfundet, og for historie i det hele taget, er der folk i USVI, som synes, at det ville være på sin plads, at man fik et slags hovedmuseum på øerne, hvor man kunne udforske historien og opleve fortidens genstande. Der findes flere mindre museer, men både åbningstider og genstandssamlinger er forholdsvis sparsomme. Fra politikernes side mener man, at et nyt større museum ville gavne både almindelige borgere, turismen og de mange skoleelever, som skal lære deres historie at kende. Men det er svært at få lavet et museum, især fordi at det er dyrt at bygge et helt nyt, men det kan blive nødvendigt, hvis man skal opbevare historiske genstande på en forsvarlig måde, så de ikke går til. En af de største udfordringer er dog, at mange af de ting og sager, som kunne gå hen og blive spændende historiske museumsgenstande, allerede ligger på Nationalmuseet i København, og derfor ville man måske kunne få svært ved at lave fyldestgørende udstillinger.

Et nedgravet kar med barneknogler. Andre fund af menneskeknogler som lå mere spredt rundt omkring, ledte Gudmund Hatt til at tro, at den oprindelige befolkning havde været kannibaler. Arkæologiske undersøgelser har bevist, at knoglerne ikke var blevet spist, og at det altså var en af de skrøner om "primitive, vilde folk" som dengang var meget typiske.

Foto: Nationalmuseet.

SPØRGSMÅL TIL DISKUSSION

I skal have en diskussion om identitet, tilhørsforhold og historiens tilgængelighed. Sæt jer sammen i grupper eller parvis og gå igennem de følgende fem spørgsmål. Skriv begrundelser for jeres svar.

1

Hvordan kan Danmark bidrage til, at flere i USVI får mere viden om fortiden? Som tidligere koloniherre skal Danmark så overhovedet bidrage?

2

Synes I, at Danmark skal sende de arkæologiske genstande som Gudmund Hatt fik udgravet tilbage til USVI?

3

I USVI er der orkansæson fra juli til november, der er også et meget varmt og fugtigt klima, det kan gamle museumsgenstande ikke tåle. Hvordan kan man sikre, at de ikke bliver ødelagt?

4

Hvem skal bestemme, hvor historiske genstande hører til? Og hvorfor?

5

Der findes også museumsgenstande fra tiden under det danske styre, både fra den europæiske del af befolkningen, fra afrocaribierne, og der er nogle, der vidner om de slavejortes liv. Hvad skal man gøre med de genstande?

ELEVOPGAVE 1.A - DIGITAL Udstilling

Hvis I går ind på Nationalmuseets hjemmeside, www.natmus.dk og søger på "Gudmund Hatt" i de Digitale Samlinger, så kan I se flere fotografier fra udgravningerne i 1922 og se de arkæologiske fund.

1

Forestil jer at I skulle lave en museumsudstilling, som skulle fortælle noget om de kulturer der levede i Caribien, før europæere og afrikanere kom dertil.

2

Udvælg nu 3 genstande og undersøg dem. Kig godt på deres udseende.
Hvad er de lavet af? Er de udsmykket?
Hvad tror I man har brugt dem til?
Hvad kan de fortælle om de mennesker som engang har brugt dem?

3

Forstil jer nu at I oplever jeres egen udstilling på et museum.
Hvilken betydning har denne viden for jer?
Hvad lærer I af den?

ELEVOPGAVE 1.B - GENSTANDENES BETYDNING

To af museers allervigtigste opgaver er at sørge for, at historiske genstande bliver bevaret, så senere generationer også kan få glæde af dem, og at genstandene bliver gjort tilgængelige for folk fx gennem udstillinger, så de kan opleves og bruges til at skabe ny viden om fortiden.

1

Hvilken glæde tror I folk fra US Virgin Islands får af at opleve de historiske genstande fra Vestindien?

2

Hvilken glæde tror I folk fra Danmark får af at opleve de historiske genstande fra Vestindien? Lav en sammenligning af, hvilken betydning genstandene har i USVI og i Danmark.

3

Fra Danmark har man sendt 35.000 genstande tilbage til Grønland, da der blev bygget et nyt museum i 1976. Man beholdt også mange af genstandene i Danmark, så historien kunne fortælles begge steder, og man begyndte at arbejde sammen om at forske i historien.

Ændrer disse oplysninger på nogen af de diskussioner I har haft? Mener I, at man bør gøre det samme i forhold til USVI?

2.

FRA VESTAFRIKA TIL VESTINDIEN

Ved kysten i Guineabugten, på den vestlige side af det afrikanske kontinent, ligger der en række gamle forter. Nogle af dem er bygget i løbet af 1700-tallet, andre er helt tilbage fra 1600-tallet, men de fleste er i dag blot ruiner på bakker i byer, hvor det ikke er fortællinger om handel med slavegjorte mennesker, guld, våben og tekstiler der optager de fleste folk. De forter der stadig står, med slidte hvidkalkede mure og store rustne kanoner rettet mod Atlanterhavet, er gode for turismen, og for de børn som udforsker historien i skolen. Mange, der besøger de gamle handelsstationer i dag, gyser ved synet af de mørke fangekældre og ved tanken om de mange mennesker, som engang var stuvet sammen på gulvet i de kølige, lavloftede rum. Det var herfra, man i 1700-tallet lastede de mange store slaveskibe og sejlede tilfangetagede mennesker over havet til en ukendt tilværelse i Sydamerika, Caribien eller Nordamerika.

Når først man var blevet solgt ind i slaveri, havde man ikke mange muligheder for at undgå den voldsomme skibsfart over Atlanterhavet. Nogen af disse mennesker havde før været krigsfanger, andre gældsslaver, og nogen kunne have været ofre for et angreb på deres landsby, hvor folk havde været på jagt efter mennesker, de kunne sælge til europæerne. Endte man først her, blev man ført ud til kysten, og når de europæiske og afrikanske købmænd havde fremvist deres varer og forhandlet sig frem til en pris, kom forternes fangekældre til at danne ramme om den usikkerhed og frygt, der fulgte med tankerne om, hvilken fremtid der ventede forude. Det var forskelligt, hvor længe folk var spærret inde, og nogle gange fik de slavegjorte afrikanere mulighed for, at gå omkring i fortets gård. En stor risiko ved indespærring af så mange mennesker var sygdom, og fordi de europæiske

købmænd reducerede dem til blot at være varer, var det i deres interesse at holde afrikanerne raske, til der igen var et skib som var klar til at blive lastet, og de slavegjorte mennesker kunne sælges videre.

Her blev de lænket, og ført gennem en udgang på fortets kystside og transporteret i små både ud til det store skib som lå for anker længere ude. Det foregik ofte om natten, og man sejlede kun derud med få ad gangen. Europæerne var bange for, at de slavegjorte skulle forsøge på at gøre modstand, og når havets voldsomme brænding slog ind mod klipperne, var chancen for at nå i land med livet i behold meget lille. Derfor var det også med stor risiko, hvis man forsøgte at springe over bord for at slippe væk.

Skibsrejsen fra Vestafrika til Vestindien tog 2-3 måneder, og det meste af tiden blev tilbragt under dæk i skibets last sammen med de 200-300 andre mennesker, som var blevet solgt ind i slaveri. Folk var ikke nødvendigvis kommet om bord fra det samme fort. Nogen skibe sejlede fra handelsstation til handelsstation og handlede forskellige steder, og det kunne fx betyde, at de ikke altid forstod hinandens sprog. Deres tøj var blevet taget fra dem, og der var forfærdelige sanitære forhold. De eneste muligheder for at gøre modstand var selvmord eller oprør, og begge dele var svære at komme af sted med, fordi europæerne systematisk indrettede både skibene og livet om bord, så det ikke kunne lade sig gøre. Her lå de så, lastet som varer på et handelsskib på vej mod et "nyt liv".

Fortet i Cape Coast på Guldkysten (i dag Ghana) set fra kystsiden Foto: Ida Maria R. Skielboe

PRISEN PÅ EN VOKSEN MANDSSLAVER I 1749 VAR 96 RIGSDALER.

Betalingen faldt i de forskellige europæiske varer som de afrikanske købmænd var interesserede i. 96 rd svarede fx til:

2 flintebøsser (12 rd), 40 pund krudt (16 rd), et anker brændevin (7 rd), 9 stykker tekstil (44 rd), to stænger jern (4 rd), en stand kobber (1 rd), 2000 perler (2 rd), et tinfad (2 rd) og 20 pund cowries (8 rd).

En almindelig embedsmand i København tjente 200-300 rd. om året.

Som beskrevet af L. F. Römer. Gengivet efter beskrivelsen i "Danmark og kolonierne, Vestafrika".

En model af et slaveskib. På dækkene ses, hvordan mennesker ligger tæt pakket som varer. Modellen her blev givet til det britiske parlament i 1790'erne af William Wilberforce som et eksempel på, hvor forfærdelig slavehandlen var. Wilberforce arbejdede hele sit politiske liv for at afskaffe slaveriet.

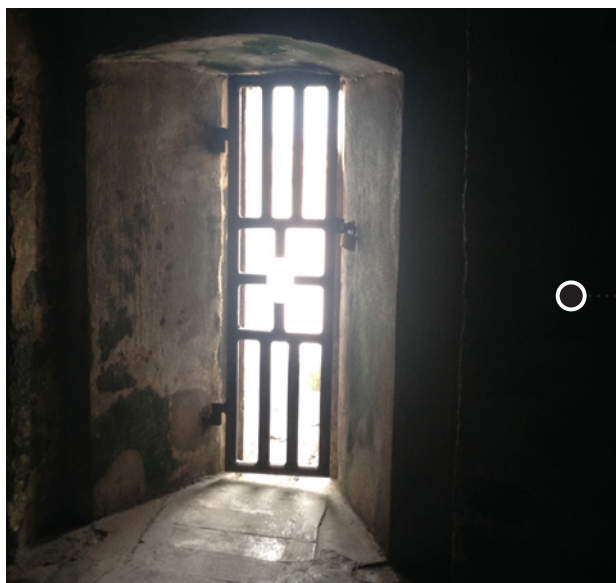
Foto: Humber Museums Partnership

ET NYT LIV, ET NYT NAVN

Udtrykket at give noget "nyt liv" betyder som regel, at noget tilføres fornyet energi eller nye kræfter. Sådan har det sikkert føltes på plantagerne i Vestindien, når slave-skibene efter den lange rejse lagde til i Charlotte Amalies dybe naturhavn på St. Thomas. Men det nye liv havde en helt anden betydning for de afrikanere der var blevet fjernet fra deres hjem og sejlet om på den anden side af jorden. Når de blev solgt ind i slaveriet forandredes hele deres tilværelse, og deres identitet kom voldsomt til forhandling. Et meget konkret eksempel herpå er, at selv deres navne blev ændret. Navnene blev officielt slettet ved typisk at blive ændret fra afrikanske til europæiske navne. Således findes der mange lister over slaver, hvoraf man kan læse navne som Anna, Magdalena, Peter og Tommy og kun enkelte steder ses en Cudjo, en Kwaku eller en Koffie som har fået lov til at beholde sit Akan-navn. Denne praksis, ligesom de grundlæggende strukturer i slaveriet, var den samme i hele Caribien og Amerika. Det var fx helt normalt at navngive en kvinde som arbejdede som familiens barnepige, Nanny eller Nana. Ligesom der findes eksempler på barnepiger, som bare blev kaldt det samme navn som husets tidligere barnepige havde

heddet, uden hensyn til hendes egentlige navn. Fordi der ikke eksisterer et skriftligt kildemateriale som kan for tælle os historierne set fra de slavegjortes menneskers synsvinkel, er det svært at vide med sikkerhed, hvordan de tog imod de nye navne. Dog ved vi, at de forskellige afrikanske kulturer levede videre i Caribien i form af fx religioner, mad og musik, og derfor er det også sandsynligt, at de nyankomne har holdt fast i deres egne navne i nogle sammenhænge.

Man ved også, at hvis en slave blev frigivet og skulle registreres med et efternavn, blev de ofte givet efternavnet på deres tidligere ejer, men senere i perioden, da slaveriet blev afskaffet i løbet af 1800-tallet, var der nogen der valgte helt at finde på nye navne, og de var dermed selv med til at bryde med fortiden, og definere deres identitet som fri. I nyere tid, især i USA i 1960erne, da afroamerikaneres rettigheder var på den politiske dagsorden, ses mange eksempler på afrocaribiere og afroamerikanere, der valgte at tage afrikanske navne og navngav deres børn med islæt fra deres afrikanske rødder.

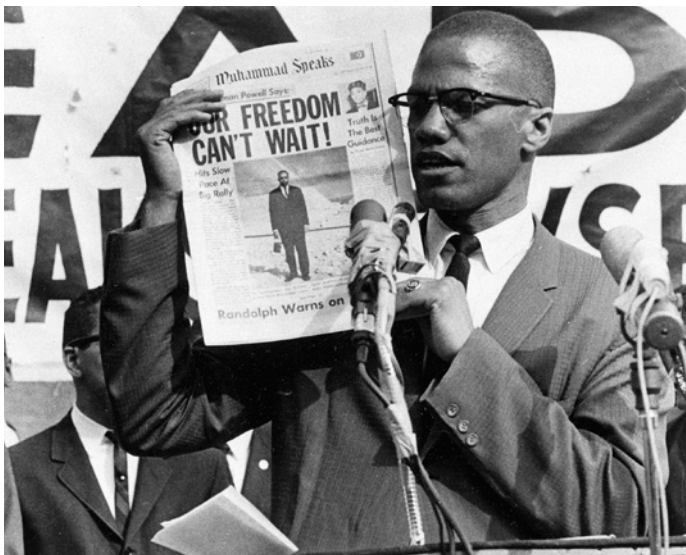

I dag kaldes denne døråbning og alle ligesom den for "Door of No Return". Betegnelsen er blevet synonym med det øjeblik de slavegjorte blev tvangsfjernet fra Afrika. Åbningen her er fra Elmina Castle. Den er så smal og lav, fordi den er konstrueret så europæerne omhyggeligt kunne kontrollere, at der kun blev lukket ét menneske ud af gangen for at undgå tumult og flugtforsøg.

Foto: Ida Maria R. Skielboe

På Guldkysten eksisterede der flere forskellige kongeriger, hvor folk var af Akan-afstamning. Det er en tradition i Akan-kultur, at et barn navngives efter, hvilken ugedag det er født. Derfor sås disse navne også i 1700-tallets Caribien. I dag får mange ghanesiske børn også et engelsk navn, og kulturen bærer således præg af, at området i 1850 blev koloniseret af Storbritannien. På samme måde findes der også koloniale spor i form af engelske, hollandske, portugisiske og danske efternavne.

UGEDAG	DRENGENAVN	PIGENAVN
Søndag (Kwasíada)	Kwasi, Kwesi, Siisi, Akwasi, Kosi	Akosua, Akosi, Akosiwa, Así, Esi, Kwasiba.
Mandag (Edwóada)	Kwadwo, Kodjó, Kojo, Jojo, Cudjoe	Adwoa, Adjua, Ajwoba, Adjoa, Adjowa
Tirsdag (Ebénada)	Kwabena, Komlá, Komlā, Komlan, Kabenla Kobby, Ebo, Kobi Kobina	Abenaa, Abénaa, Ablā, Ablā, Abena, Araba, Abrema
Onsdag (Wukúada)	Kwaku, Koku, Kokou, Kweku, Kaku, Kuuku	Akua, Akúá, Akuba, Akú, Ekua
Torsdag (Yáwóada)	Yaw, Yao, Yawo, Yawu, Ekow	Yaa, Ayawa, Baaba, Yaaba, Yaba, Aba
Fredag (Efíada)	Kofi, Koffi, Fiifi, Yoofi	Afua, Afí, Afia, Efia, Efua
Lørdag (Méméneda)	Kwame, Kwami, Kuwame, Komi	Ama, Ám̃ma, Ámmá, Ame, Ami, Amba, Ameyo.

Ikoniske forkæmpere for afroamerikanere og afrocaribieres frihed og rettigheder i 1960erne. Stokely Carmichael ændrede sit navn til Kwame Ture, og Malcolm X frasagde sig sit efternavn for at tydeliggøre navnets koloniale og undertrykkende karakter.

Foto: Wikimedia Commons

ELEVOPGAVE 2.A - DIT NAVN

Sæt jer sammen to og to. Hvad betyder dit navn for dig?

Skriv hver 3-4 sætninger om jeres eget navn og fortæl bagefter hinanden om jeres navne.

Eksempel: Jeg hedder Valentin, og jeg er opkaldt efter min oldefar. Det var min mor der valgte, at det var det jeg skulle hedde, og hvert år på Valentinsdag irriterer det mig.

SPØRGSMÅL TIL DISKUSSION

1

Hvad kunne man gøre, hvis man ville prøve at undgå at blive gjort til slave i Caribien?

2

Beskriv hvordan europæerne navngav de mennesker, som blev gjort til slaver.

3

Hvorfor tror I, at man fratog afrikanerne deres fødenavne? Prøv at sætte jer i den slavegjortes sted. Hvad ville det betyde for dig, hvis der var nogen der tvangsændrede dit navn til et navn fra en anden kultur, et andet sprog og en anden religion?

4

Diskutér, hvilken betydning det kan have for et menneske, hvis det fratages sit navn.

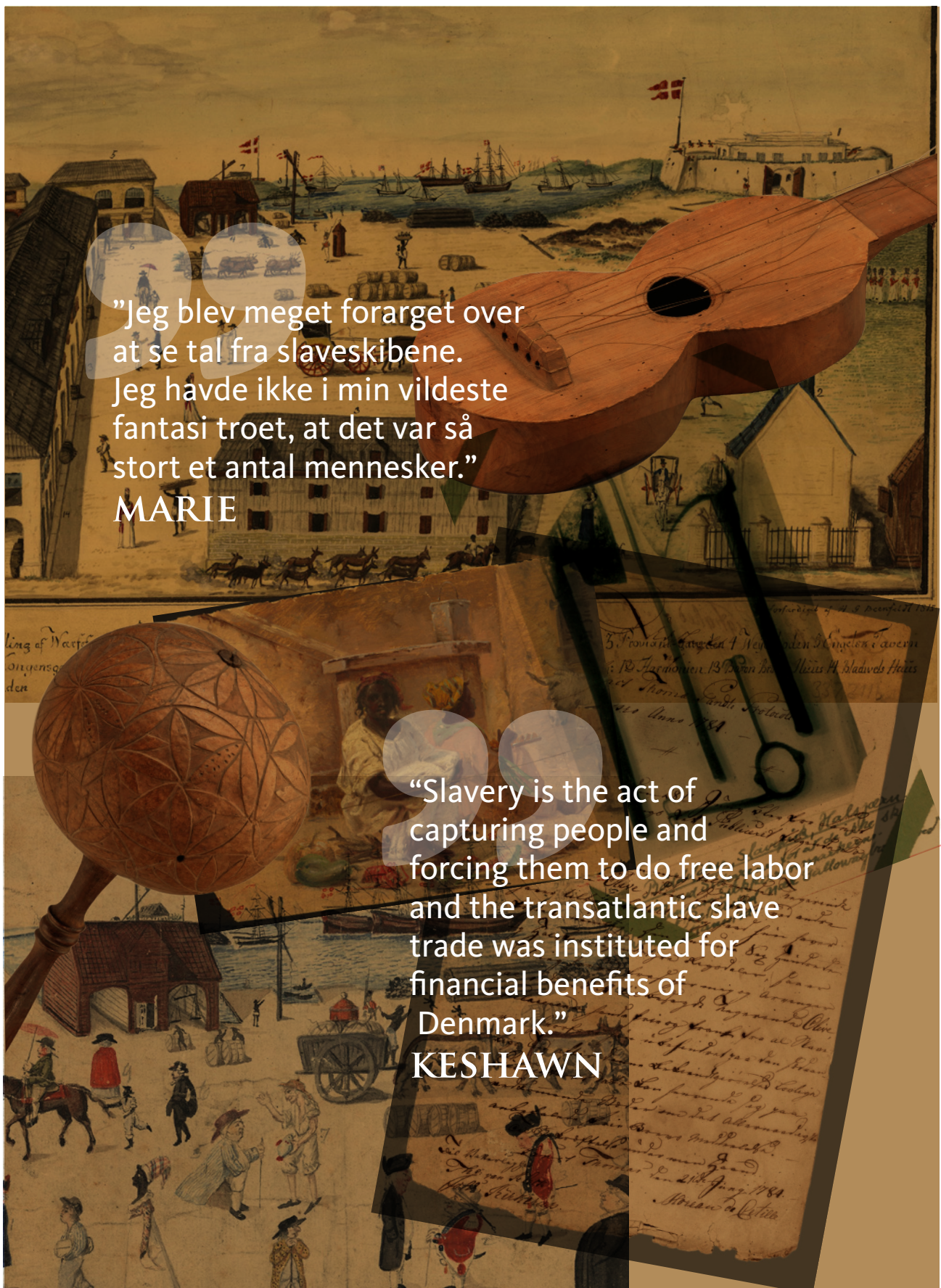
5

Kender I til andre tilfælde i historien, hvor man systematisk tog folks navne fra dem?

6

Hvorfor tror I, at der er afrocaribiere og afroamerikanere i dag, der vælger at give deres børn Akan-navne eller andre afrikanske navne?

Til inspiration kan I prøve, at se videoen "Why I replaced my European name with my African name" af Okong'o Kinyanjui på youtube.

"Jeg blev meget forarget over at se tal fra slaveskibene. Jeg havde ikke i min vildeste fantasi troet, at det var så stort et antal mennesker."
MARIE

"Slavery is the act of capturing people and forcing them to do free labor and the transatlantic slave trade was instituted for financial benefits of Denmark."
KESHAWN

Angnngfab aff de 24 Negerer som Comp: btkom for Byrris part aff de 31 Neger som bleff biergit af det portengis skib, som vaar bleffinn paa den annegadis aar 1675 og kom sid den 14 Junij de bleffinn aff 4 Mand tapssart som følger		Angnngfab aff de 24 Negerer - <i>folj 10</i> som den Døds aff den forstaanden 24 Negerer som bleff biergit af det portengis skib, aar 1675 den 14 Junij, som følger	
1 Mancionel, - 1 Mand Neger -	1500	18 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
2 Papel, - 1 Mand Neger -	800	19 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
3 Kufasar, - 1 Mand Neger -	1800	20 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
4 Vanione, 1 Mand Neger -	1600	21 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
5 Jago, - 1 Negermand -	1500	22 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
6 Bir Bye, 1 Negermand -	200	23 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
7 Jekel, - 1 Neger Qvinde	1800	24 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
8 gemæer, - 1 Neger Qvinde	1600	25 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
9 Anna, - 1 Neger Qvinde	1200	26 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
10 Karen, - 1 Neger Qvinde	1600	27 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
11 Marcus, - 1 Neger pigge	1200	28 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
12 Mørden, - 1 Neger pigge	1000	29 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
13 Zieka, - 1 Neger Qvinde	1200	30 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
14 ganten, - 1 Neger Qvinde	900	31 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
15 Risten, - 1 Neger pigge	1600	32 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
16 dæden, - 1 Neger pigge	1300	33 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
17 Magnette, 1 Neger Qvinde	900	34 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
18 Hysane, - 1 Neger Qvinde	800	35 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
19 Maria, - 1 Neger pigge	800	36 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
20 Mama, - 1 Neger Qvinde	400	37 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
21 Morden, - 1 Neger Qvinde	200	38 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
22 Wdu bing, - 1 Neger Qvinde	200	39 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
23 Indtøret, - 1 Neger Qvinde	200	40 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
24 Brunnad, - 1 Neger Qvinde	200	41 Døds død i Indtøret - 1 N: Qvinde	200
Summa 24500		Summa 24500	
Disse offinnstaanden 24 Negerer bleff tapssart aff Herman Thurner Carlos baggart Simon van och Kruun Thomas Divayn 1672 24 Octob. død Kruun - 1 Daalde som bleff daalde, puerle Er offinnstact af omloftnings begen fra folj 160		paa det angnngfab hand forst de 24 Negerer der tapssart af 4 Mand for Docten - 24500 saa og at der tid efter anden der 14 død af dem og 4 tog fransør, den 2 februar 1678 der 14 død af dem og 4 tog til Edmit med 1 pigge barn som der paa god Effen Hans Quittning Indsol i Inventarium Jørgen Iversen	

Kilde 1: Menneskene her var blevet bjærget fra et skib i 1675.

Dette er en side i en regnskabsbog ført af Jørgen Iversen, Guvernør på St. Thomas. Foto: Rigsarkivet.

ELEVOPGAVE 2.B - SLAVELISTE

Undersøg kilde 1.

Her er en liste over 24 slavegjorte mennesker som står nævnt ved navn. Herefter står deres køn og betegnelsen "neger" som indikerede deres "race" og tildelte status i samfundet. I kolonnen til højre står der et tal. Tallet er den værdi i pund af sukker, som det er blevet vurderet, at personen er værd.

1

Er der nogen navne i kan genkende? Er der nogen der stikker ud?

2

Undersøg den værdi menneskene er blevet tildelt og diskutér forskellen.

3

Hvorfor er nogen vurderet til 1800 pund sukker mens andre kun er vurderet til 200 pund? Kig på de 4 som beskrevet som værende mindst værd og undersøg deres navne.

4

Hvorfor tror I, at man har givet de sidste 4 kvinder øgenavne?

5

Hvad kan det fortælle os om forholdet mellem europæerne og afrikanerne?

3.

I VESTINDIEN

I begyndelsen var det dansk-vestindiske samfund et udpræget nybyggersamfund. De fleste europæiske kolonister var ikke rige, og Vestindien udgjorde for dem en mulighed for at tjene penge. Dengang var plantagerne heller ikke så store, og det var almindeligt for plantageejerne selv at deltage i det hårde arbejde i marken. Men op gennem det 1700-tallet blev mange plantager slået sammen, hvilket resulterede i færre, men større plantager. Det betød også betydeligt større indtægter for de enkelte plantager, som tiltrak mere velhavende europæiske investorer. Det var fordi plantagerne blev større, ikke kun i Dansk Vestindien, men i hele Caribien, at antallet af slavegjorte afrikanere som blev ført over havet steg drastisk. Man regner med, at der i løbet af hele den periode, hvor tvangsoverførslerne fandt sted, blev sejlet op mod 12 millioner afrikanere til Amerika, og at ca. 120.000 af dem ankom på danske skibe.

Efter ankomsten til Charlotte Amalie var der typisk et par uger, hvor afrikanerne kunne hvile ud ovenpå skibsfarten og forsøge at komme til hægterne. De eurocaribiske købmænd sørgede for, at de fik lidt bedre mad i et forsøg på, at få dem til at tage sig godt ud når de snart igen skulle sælges for måske tredje eller fjerde gang. De var landet på en kyst, de ikke kendte til, og foran dem lå en tilværelse, de kun kunne gisne om. Man kan forestille sig, at oplevelsen af disse første uger har været fyldt med forsøg på at finde ud af, hvorvidt man havde mulighed for selv at få indflydelse på den fremtid der ventede. Hvad de i hvert fald allerede havde mærket på egen krop var, at de nu indgik nu i et samfund, hvor de befandt sig på bunden uden nogen rettigheder.

Skildringer af de forskellige slags liv, som blev levet i Christiansted på St. Croix i begyndelsen af 1800-tallet.

Malerier af H.G. Beenfeldt. Rigsarkivet.

Skildringer af de forskellige slags liv, som blev levet i Christiansted på St. Croix i begyndelsen af 1800-tallet.

Malerier af H.G. Beenfeldt. Rigsarkivet.

Straf var en integreret del af samfundet i 1700-tallet, og tilværelsen som slavegjort afrikaner i Dansk Vestindien var brutal. Her ses et fotografi fra en billedserie som ret voldsomt illustrerer denne del af samfundet. Fotoet sidder i et fotoalbum fra 1940'erne, og noterne er ejerens egne, her står bl.a. "Halsring med sidegrene for at de ikke skal flygte gennem sukkerrørsmarkerne". Et klart eksempel på, hvordan straf indrettedes og designedes efter plantagesamfundet.

Foto: Det Kgl. Danske Geografiske Selskabs Arkiv, Nationalmuseet.

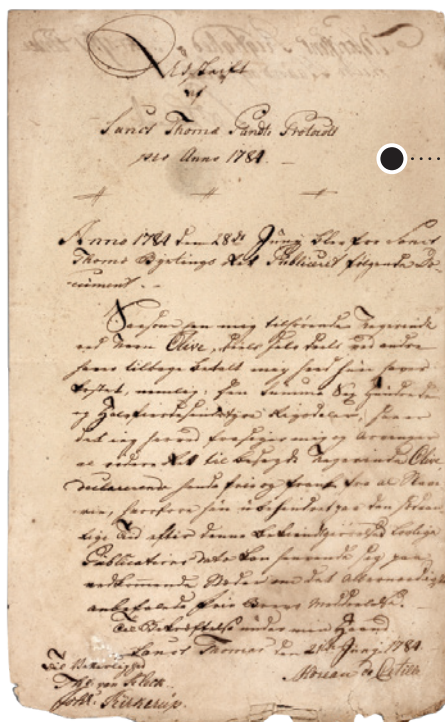
PLANTAGESAMFUNDETS INDRETNING

Grundlaget for plantagesamfundene var en systematisk undertrykkelse af de slavegjorte afrocaribiere og forskelsbehandling på baggrund af race. Samfundets top bestod derfor af et borgerskab af en mindre gruppe af eurocaribiere, og bunden af en stor slavestand bestående af afrocaribiere. De var ejet af den mand som ejede plantagen, og han havde lige så stor bestemmelse over dem, som han havde over sine husdyr og sine materielle ting. Plantageejerens ejendomsret var stort set kun begrænset i lovgivningen af, at et slavegjort menneske ikke måtte slås ihjel.

Hierarkiet blandt den afrocaribiske befolkning var i høj grad inddelt efter beskæftigelse. I bunden fandtes de slavegjorte der arbejdede i markerne. Denne gruppe var langt den største, og de levede under de værste vilkår med det hårdeste arbejde, og yderst begrænsede muligheder for at bryde ud. I 1797 udgjorde denne gruppe ca. 82 procent af de slavegjorte på St. Croix. En mindre gruppe af slavegjorte afrocaribiere arbejdede i de eurocaribiske hjem, og i kilderne finder man dem betegnet som "husslaver". De kunne fx blive husets tjenestefolk og arbejde som barnepige eller kok. Af dem var der flere som kom af blandet ophav, typisk med en afrocaribisk mor og en eurocaribisk far. Selvom arbejdet i huset ikke var ligeså slidsomt som markarbejdet, krævede det

meget. Det var ikke unormalt, at der blev udøvet fysisk og seksuel vold mod de piger og unge kvinder der skulle arbejde i hjemmet, og flere af de "blandede" caribiere var resultater heraf. Havde man haft håndværksevner med sig, var der også mulighed for at arbejde som håndværksmester eller håndværker, dog stadig i slaveri. Den materielle kulturarv som stadig findes i USVI i dag, huse, sukkermølleruiner og forter, er stort set alle sammen bygget af slavegjorte håndværkere.

Der eksisterede også en lille gruppe af frie afrocaribiere. De var enten blevet født frie (fordi deres mødre var frie), havde fået deres frihed af deres ejere eller havde selv betalt den. Selvom de i princippet var frie på lige fod med eurocaribiere, nød de på ingen måde samme status eller de samme rettigheder. De måtte fx kun bosætte sig i en bestemt del af byen som blev kendt som *Frigottet*. Både i Charlotte Amalie og i Christiansted løb de frie afrocaribieres kvarterer langs de dybe rendesten i byernes udkanter. Her blev der bygget fattigere og mindre solidt end i resten af byen, og adskillelsen af afrocaribiere og eurocaribiere var en magtudøvelse af kontrol, baseret på en forestilling om raceforskelle, som var med til raceforskelle, som var med til at opretholde hierarkiet mellem dem.

Brevet der gjorde kvinden Olive til en fri kvinde. Det fremgår at brevet, at hun havde betalt 670 rigsdaler for at købe sig selv fri. Nu ejede hun sin egen krop, og fik mulighed for selv at forme sin tilværelse.

Foto: Nationalmuseet.

Markederne i byen var et vigtigt socialt rum. Det var et af de steder, man som afrocaribier havde mulighed for indflydelse i sit eget liv, og om søndage myldrede mennesker fra landet til byen. Her kunne man fx tjene lidt penge ved at sælge grøntsager, man havde dyrket hjemme i landsbyen, eller håndværk man havde lavet.

Maleri af F. Visby, Museet for Søfart.

En guitar, en squash og en maracas. Alle tre musikinstrumenter lavet af afrocaribiere. Musik har været en vigtig del af livet blandt både de slavegjorte og senere hos landarbejderbefolkningen, og der findes flere eksempler på sange der beretter om historien fx under oprør.

Foto: Nationalmuseet

FRA AFRIKANERE TIL AFROCARIBIERE

Samfundet i Dansk Vestindien var ikke er en naturlig forlængelse af samfundet i Europa. Faktisk var det helt anderledes. Hele det caribiske område var præget af det samme liv, de samme slags samfund og de samme kulturer. På de caribiske øer mødtes mange forskellige kulturer, de blandedes og flød ud og ind af traditioner, levevilkår og sprog. Folk med forskellige religioner bosatte sig rundt omkring, og der blev talt mange forskellige afrikanske og europæiske sprog. Nogle af dem flød sammen over årene og blev til nye sprog som kaldtes kreolsk, ligesom folk der var født i Caribien nogen gange kaldtes kreolere. Blandingen af kulturelementer og den tilpasning til tilværelsen på øerne som fandt sted kaldes derfor for kreolisering. At der fandt kreolisering sted i Dansk

Vestindien er vigtigt at have med, hvis man skal forestille sig, hvordan folk levede deres liv på øerne gennem 1700 og 1800-tallet. De mennesker, som var blevet tvunget til at forlade Afrika bar deres kultur i sig, og derfor formedes de slavegjortes liv også af afrikanske traditioner. Markarbejderne boede i mindre landsbyer på plantagens område, og her dyrkede mange deres egen religioner, og både dansede og spillede musik om aftenen. De skabte nye tilhørsforhold med hinanden, og dannede grupper som især var baserede på sprog. Selvom de afrikanske sprog ikke længere tales i USVI, var de vigtige i dannelsen af fællesskaber og blev holdt i live, så længe der stadig kom nye afrikanere til øerne.

MULIGHED FOR MODSTAND

I takt med, at der kom flere mennesker til Dansk Vestindien, og flere mennesker blev slavegjorte, steg eurocaribiernes behov for kontrol. Frygten for at de slavegjorte afrocaribiere skulle gøre oprør var altid til stede. En anden men risikofyldt mulighed for at slippe væk fra det undertrykkende liv på plantagen var at løbe væk. I hele Caribien og i de sydlige stater i Amerika lykkedes det bortløbne slaver at etablere små frie samfund uden for rækkevidde af plantagesamfundet. De kaldtes *maron* samfund, ligesom man kaldte det at løbe væk for at løbe maron. En betegnelse som egentlig rent sprogligt er

uværdig, da det oprindeligt betegnede et tamt dyr som bliver vildt, men som i dag nærmest er synonym med dem som turde gøre et forsøg på at bryde ud af det etablerede hierarki. Frygten for oprør og bortløbne slaver, og et generelt forsøg på mere kontrol, førte til strammere reglementer på øerne. Straffene blev strengere, og de slavegjorte afrocaribiere blev forbudt at samles om festlige lejligheder, og at danse og tromme. De måtte heller ikke længere sælge på markedet, hvis ikke de medbragte skriftlig tilladelse fra plantageejereren.

Hvis en slavegjort kvinde eller mand løb væk, blev de ofte efterlyst i avisen. Her kaldtes de "runaway slaves" og disse efterlysninger kan være gode kilder til at få mere at vide om de enkelte personer. Fx kunne det være beskrevet om en mand, at han spillede violin, red på en brun hest og var en dygtig kortspiller.

Foto: Illustration, "The Underground Railroad from Slavery to Freedom" by Wilbur Henry Siebert, Wikimedia Commons,

BETEGNELSER

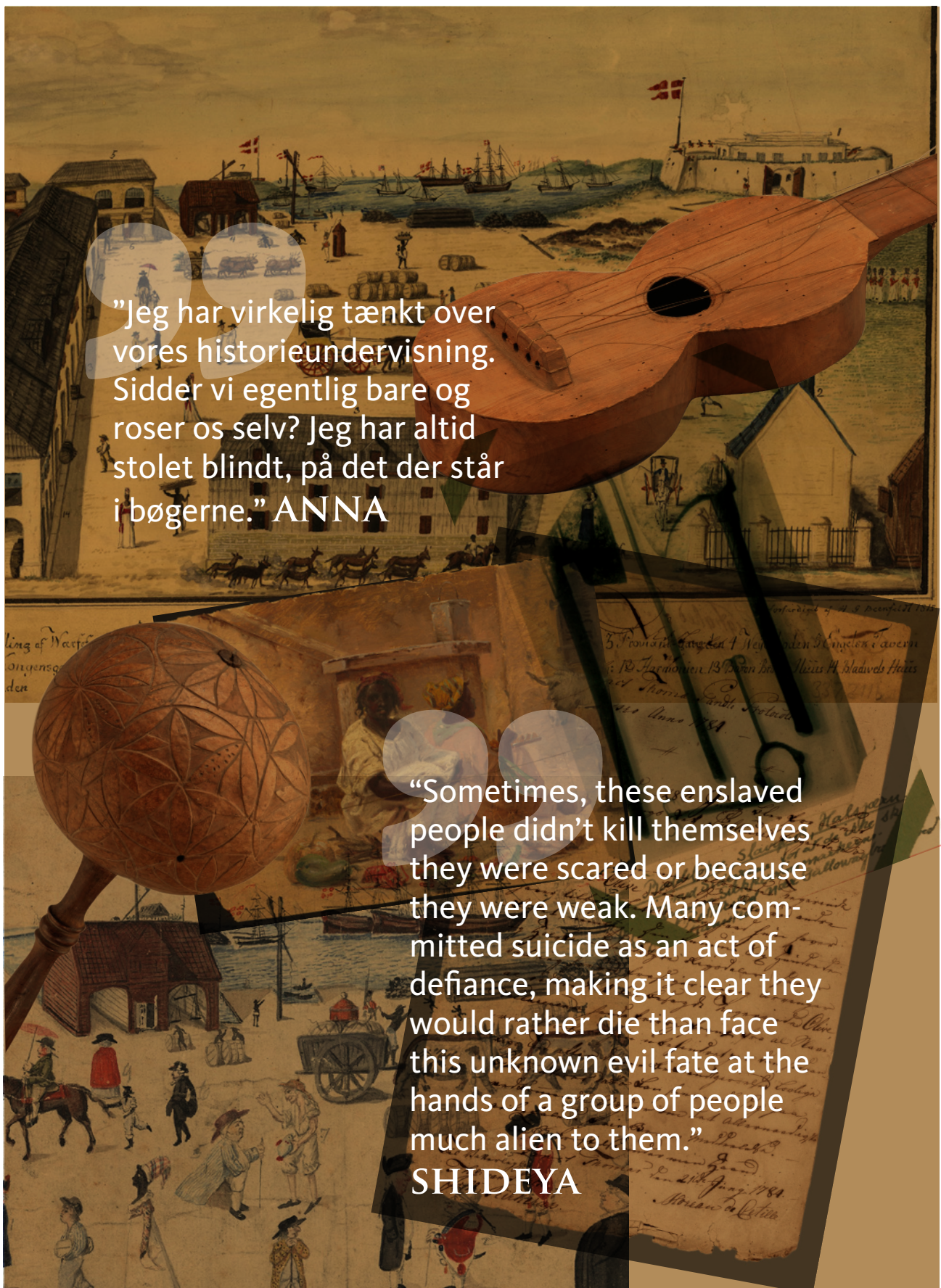
I faglitteraturen bruges forskellige begreber til betegne de forskellige befolkningsgrupper, som man skriver om når man beskæftiger sig med Caribiens historie.

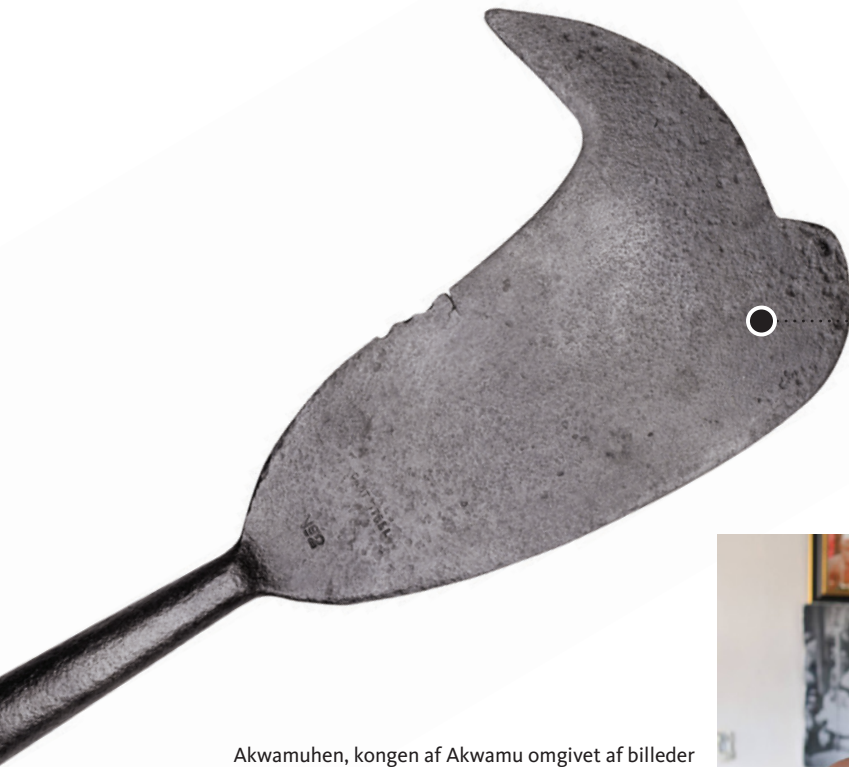
Eurocaribiere og eurokreoler: Betegner de europæere, der flyttede til Caribien og de børn, som er født i Dansk Vestindien af europæiske forældre. I samtiden og senere er de blevet kaldt *blanke* eller *hvide*.

Slavegjorte afrikanere: Betegner de mennesker som kom fra Afrika, og som blev gjort til slaver. I samtiden og senere er de blevet kaldt *negerbusaller* eller *negere*.

Slavegjorte afrocaribiere: Betegner de mennesker som var født i Caribien, med afrikanske rødder, som blev gjort til slaver. I samtiden og senere er de blevet kaldt *negerslaver* eller *negere*.

Frie afrocaribiere: Betegner de caribiere med afrikanske rødder som før havde levet i slaveri, men blev frie, eller deres frifødte børn. I samtiden og senere er de blevet kaldt *frinegere* eller *frikulørte*.

Sukkerkniven var et oplagt våben under oprør. De som ikke havde fået smuglet sig til andre våben kunne med fordel bruge den. Kniven her var en del af hverdagen på plantagerne. De høje sukkerrør skulle hugges ned i marken og fragtes til sukkerkogeriet.

Foto: Nationalmuseet.

Akwamuhen, kongen af Akwamu omgivet af billeder af konger før ham. I hænderne har han nøglerne til "Christiansborg", i dag Osu Castle i Accra, Ghana.

Foto: Humans of New York

DE SLAVEGJORTES OPRØR

Den 23. november 1733 bevægede to formodentligt nyankomne afrikanere sig op til fortet på St. John med brænde. Da de blev lukket ind viste det sig, at leveringen af brænde var et trick til at komme ind på den anden side af fortets bevogtede palisader. De havde nemlig våben med, og slog vagterne ihjel i et succesfuldt angreb. Det var en modstand mod livet i slaveri som endte med at vare til langt ind i foråret det følgende år.

Udover kampe og drab på flere af europæerne gjorde oprørerne modstand gennem ødelæggelser. De smadrede plantageejendomme og ødelagde sukkerrørsmarker for at gøre skade på de mennesker og den økonomi, hvis samfund de ufrivilligt var blevet placeret på bunden af. Selv da administrationen fra St. Thomas over flere omgange forsøgte at udmanøvrere oprørerne og nedkæmpe opstanden, lykkedes det de omkring 150 oprørerne at holde øen.

Det var først i slutningen af april 1734, da to skibe fra den franske ø Martinique ankom med over 200 soldater ombord, at oprøret fik sin ende. Soldaterne gik i land for at få øen tilbage på europæiske hænder, og for oprørerne betød det, at de nu skulle dø. Hvis ikke i kamp mod de franske soldater, så ved en dødsstraf når de blev fanget og stillet for retten. Soldaterne gennemsøgte øen for oprørere, og kilderne fortæller, at de flere steder på øen fandt grupper af mennesker der havde begået selvmord. 11 ad gangen, 24 ad gangen havde de valgt selv at bestemme, hvordan de ville ende deres liv. Bag sig efterlod de en ø med afbrændte huse og ødelagte afgrøder, men der gik ikke længe, kun få år, før der på St. John igen var etableret et samfund, som det de havde forsøgt at bryde ud af. De overlevende som blev dømt for deltagelse i oprøret blev dømt til at "arbejde i jern", en straf som betød, at ens arbejde skulle udføres iført lænker så man ikke kunne løbe væk.

Kort over St. John, hvoraf øens danske navn St. Jan fremgår.
P. L. Oxholm, Det Kongelige Bibliotek.

Coral Bay på St. John. De tætbevoksede bjerge kunne skabe dække for dem der løb maron, og buskadset kunne bruges til at skjule våben.

Tegning af Frederik von Scholten, Museet for Søfart.

Man kan finde flere detaljer om oprøret ved at undersøge kilderne. Hvis man fx læser forhørene af de tilfangetagne, ses det, at det overvejende var en bestemt gruppe afrikanere som var kræfterne bag modstanden. Det er ikke altid ligetil at finde rundt i de forskellige betegnelser for forskellige etniciteter i den afrocaribiske befolkning. Nogle af de nye fællesskaber, fik nye navne, og de blev tit stavet på mange forskellige måder, ligesom det langt fra var alle der blevet skrevet ned. Derfor blev oprørerne på St. John fx beskrevet som Amina eller Mina i kilderne, og selve oprøret blev kaldt for Amina-oprøret. Man mener, at mange af disse Aminaer kom fra det Akan-kongerige på den østlige del af Guldkysten som hed Akwamu, og at de fleste af dem var forholdsvis nyankomne i Dansk Vestindien.

Der var en krig på Guldkysten i 1729-1730 mellem Akwamu-kongeriget og Akyem-kongeriget. Akwamu tabte så stort, at de mistede den overvældende magt, som de havde haft på kysten, og historikere mener, at det har betydet, at der var et stort antal mennesker fra Akwamu som blev solgt ind i slaveri, og at det er nogen dem der

er endt på St. John umiddelbart efter krigen. Man mente, at formålet med oprøret var at holde øen, og oprette et selvstændigt Amina-kongerige. Det lykkedes ikke på St. John i 1733, men 70 år senere endte en revolution på den franske ø Saint-Domingue med oprettelsen af den selvstændige stat Haiti.

Der skulle gå lang tid før slaveriet ophørte i Dansk Vestindien. Men på samme tid som den haitianske revolution, blev transport af slavegjorte mennesker til Dansk Vestindien officielt forbudt. Det gjorde det, da en forordning lavet i 1792 trådte. Den sagde, at efter 10 år skulle handlen med mennesker fra Afrika ophøre. I Europa havde der været kritik af både slaveriet og slavehandlen, men i forhold til fx England havde kritikken i Danmark dog været begrænset. Der kom ingen forslag om at afskaffe slaveriet som helhed, og det var derfor kun selve handelen over Atlanterhavet som ifølge forordningen skulle stoppe. Selvom det officielt blev forbudt, foregik der stadig illegal handel, og handel med slaver mellem de forskellige caribiske øer.

LEVOPGAVE 3.A - CARIBISKE LIV I 1700-TALLET

Kig godt på de to malerier af H. G. Beenfeldt. Her skildres flere forskellige slags afrocaribiske liv på St. Croix. De udfører forskellige gøremål og handlinger, er klædt forskelligt og nogen ser måske endda ud til at være malet med mere eller mindre personlighed?

1

Lav en beskrivelse af de forskellige personer I kan se, hvem tror I de er?
Hvordan tror I deres liv udfolder sig?

2

Undersøg hvem H. G. Beenfeldt var. Havde han selv været i Dansk Vestindien?

3

Diskutér ud fra jeres undersøgelse og beskrivelserne af personerne, hvordan man kan bruge de to billeder som kilder. Hvad kan de fortælle om samfundet?

ELEVOPGAVE 3.B - AKWAMUHEN, KONGEN AF AKWAMU

1

Læs teksten på alle tre opslag og kig godt på fotografierne.
Hvilken betydning har de traditionelle kongeriger i Ghana i dag?
Bed din lærer om en stor udgave af billederne.

2

Han laver en sammenligning af fortidens og nutidens magt.
Hvordan beskriver han dem i forhold til hinanden?

3

Til sidst fortæller han en historie om et dansk fort under kolonitiden.
Hvordan bliver Akwamu og deres handlinger beskrevet i den fortælling?

Undersøg nu kilde 4. Den består af kommentarer lavet på opslaget af den ghanesiske historiker Herman W. von Hesse.

1

Hvordan forholder han sig til kongens beskrivelser af Akwamu? Tag evt. kilde 2 til hjælp.

2

Han skriver fx, at ifølge kilderne holdt Akwamukongen Asameni kun det danske fort i kort tid, og ikke i flere år som kongen fortæller.
Hvorfor tror I der er forskel på deres fortællinger?

FORTSAT ELEVOPGAVE 3.B - AKWAMUHEN, KONGEN AF AKWAMU

Kilde 3:

Facebook opslag 1,2 og 3 fra bloggen "Humans of New York".

Kilde 4:

Facebook kommentarer fra Hermann W. von Hesse. I skal undersøge kilde 3. Den består af 3 blogindlæg fra bloggen "Humans of New York", hvis I ikke kender bloggen i forvejen, så gå på instagram eller på nettet og orientér jer i, hvad det er for en slags blog.

Hermann W. von Hesse *The Danes not Dutch. And Asameni held Christiansborg Castle for less than a year in 1693 and not *several years."

Like · Reply · 8w · Edited

Hide 11 Replies

Akua Gy Lol! I love all your corrections to this. He really sounds like a local trump: the oldest this, the best that, 'my subjects', 'first time a black man owned a castle' 🤔

Like · Reply · 8w

Hermann W. von Hesse Akua Gy thanks. Hahaha. Sadly, African history is not compulsory in high school and it's not taught in junior high or elementary school. Ghanaians either valorize/romanticize colonialism or whitewash their ethnic histories, like the Akwamu king is doing to make them look great.

Like · Reply · 8w

Hermann W. von Hesse Akwamu propaganda.

1. I didn't rule the whole of Southern Ghana. Just the south eastern Gold Coast (nowadays, Greater Accra, Eastern and parts of Volta Regions)

2. Akwamu was one of the most exploitative kingdoms in modern African history. Akwamu violated it's sacred obligation to its subjects. Even ethnic Akwamu within the kingdom were sold with reckless abandon to the Danes, British and Dutch. It took Akwam and Gã rebellion to sack Akwamu. Akwamu was vanquished and it's territory shrunk back into a tiny state on the Volta River, now known as Akwamufie.

Yes, Akwamu was feared by British, Danish and Dutch slave trading companies on the eastern Gold Coast because the West African kingdom exercised sovereignty over these European establishments - James Fort, Fort Crèvecoeur and Christiansborg Castle - all in Accra, from 1677 to 1730 until their defeat.

According to Harvard historian, Emmanuel Akyeampong, Akwamu was an estate not a state because that kingdom virtually mortgaged it's subjects in its transactions with Europeans. Akwamu's greed became the germ that finally destroyed that state! Akwamu was unusual in its dealings with Europeans

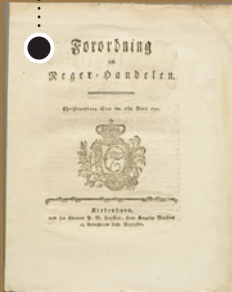
The Atlantic slave trade corrupted the moral fibre of this kingdom.

Like · Reply · 8w · Edited

Det ser ikke ud af meget, men dette stykke A4 papir har været fremhævet i dansk historie igen og igen. "De første til at afskaffe slavehandlen..", et fokus som understregede fremskridtet, men sidenhen har overskygget fortællingen om livet i samfundet.

Foto: Nationalmuseet

SLAVEHANDELSFORBUDET

I Danmark havde der i anden halvdel af 1700-tallet været kritik fra mindre kredse af det danske samfund af slavehandelen over Atlanterhavet. Kritikere havde blikket rettet mod England, hvor højesteret i 1772 havde slået fast at alle slaver der betrødte engelsk jord blev givet deres frihed, og der blev samtidig argumenteret mod den dårlige økonomi, som slavehandelen i vid udstrækning indebar. Med denne udvikling for øje, blev en kommission nedsat i 1791, der skulle undersøge forholdene og realiteterne for den danske slavehandel. I december samme år forelagdes en rapport den danske konge med en række konkrete forslag, der skulle forbedre situationen: Danmark skulle indføre et forbud mod den transatlantiske slavehandel, men med 10 års forsinkelse, så plantageejerne ville få mulighed for at gøre sig de nødvendige foranstaltninger til at blive selvforsynende med slaver. Plantageejerne skulle tilbydes økonomisk hjælp fra staten til at forbedre levevilkårene for de slavegjorte for at tilskynde reproduktion. Der skulle desuden være skattemæssige fordele ved at importere slavegjorte, så det blev mere økonomisk attraktivt for en planter at øge sin slavebestand.

Den 16. marts 1792 underskrev Christian den 7. "Forordning om Neger-Handelen", som bekendtgjorde slavehandelskommissionens anbefalinger i seks paragraffer. Nu var det officielt, at fra den 1. januar 1803 var det ikke længere lovligt at føre slavegjorte mennesker til Dansk Vestindien.

THE AKWAMU KINGDOM

By 1640, Akwamu had emerged as one of a number of interior Akan-speaking states competing for the control of Atlantic commerce in gold, captives, metals, textiles and other luxury goods on the Gold Coast (nowadays Ghana). In 1677-1680, Akwamu became the first Akan state (followed by Akyem, 1730-42 and Asante, 1742-1826) to redirect its imperial gaze on the Gã kingdom (also known as Great Accra). The kings of Great Accra had become important trade intermediaries after successively signing treaties with the Dutch, British and Danes to build trading forts and castles along Accra's Atlantic coast. These trading posts facilitated Atlantic commerce but also became a major cause of instability on the south-eastern Gold Coast. Despite being the main suppliers of captives and gold, the Akan states in the interior felt slighted in the lucrative trade. In reaction, the Akwamu capitalized on internal conflicts within the Gã kingdom and sacked that state in 1677-1680. To show their supremacy, Akwamu did not only assume direct control of the European forts but also demanded the payment of ground rents. The Akwamu wars produced refugees many of whom sought mutual alliances of protection from the Danish, British and

Dutch forts, whilst others fled to Popo and Glidzi on the so-called Slave Coast (now in modern Togo). The politically fragmented remnants of the collapsed Gã kingdom and its vassal states reconstituted themselves into independent towns in close alliances with the Danish, Dutch and British establishments. These alliances notwithstanding, the European establishments lacked the military capability to "protect" their Gã allies as they themselves were vulnerable to Akwamu attacks. For example, in 1693, an Akwamu official, named Asameni seized the poorly manned Christiansborg Castle under the pretext of buying European merchandise. Asameni had started his career as a pawn (or human collateral) at Christiansborg Castle and therefore understood the inner workings and fragility of the Danish establishment. After several negotiations, Asameni handed over Christiansborg Castle to the Danes after controlling the establishment for a year. Despite their overpowering presence, the Akwamu empire fell to the Akyem and their Gã allies in 1730. Akyem then ruled Accra until that kingdom was sacked by Asante in 1742. The latter ruled Accra until 1826.

Kilde 2: "The Akwamu Kingdom" af Herman W. von Hesse. Ph.D. studerende University of Wisconsin-Madison.

4.

EN FREMTID SOM FRIE MENNESKER

General Buddhoe forsøger fra sin hest at sørge for ro og orden under oprøret. Maleri af Carty, foto fra udstilling på Fort Frederik.

I England var der i slutningen af 1700-tallet og begyndelsen af 1800-tallet opstået en bevægelse af folk som arbejdede politisk for at afskaffe slaveriet. Det betød, at den slavegjorte befolkning på de britiske øer i Caribien i løbet af 1830'erne blev frie. På plantagerne i Dansk Vestindien var den økonomiske situation ekstremt dårlig. Der var perioder med sult og tørke på øerne, og i Europa var de begyndt at udvinde sukker af sukkerroer som truede handlen med rørsukker. Med den stigende kritik af slaveriet forsøgte plantageejerne at holde fast i at forsvare det, ved at argumentere for, at slaveriet var nødvendigt for produktionen af sukker. Men plantagerne gav årligt underskud, og det blev svært at komme udenom, at de danske øer måtte følge trop og give de ufrie fri. Fra magtens øverste lag mente man ikke, at det var et klogt træk, at frigive folk fra den ene dag til den anden, både den nyligt tiltrådte guvernør i Dansk Vestindien, og eliten i Danmark var af den opfattelse, at slaveriet skulle afskaffes over en længere periode, fordi det "var for slavernes eget bedste". Så kunne de vænne sig til tanken, lære hvilket ansvar der førte med friheden og vigtigst af alt kunne man stille og roligt overgå til en ny virkelighed i et samfund hvis fundament i 150 år havde været tvungen gratis arbejdskraft.

Derfor påbegyndtes fra 1830'erne, trods modstand fra plantageejerne, en række politiske tiltag som man mente ville forbedre de slavegjortes liv. Reformerne indebar bl.a., at hvis en slavegjort person var døbt, fik vedkommende nu mulighed for at vidne i retten. Herudover blev frie afrocaribiere givet de samme rettigheder som eurocaribiere, og det blev gjort ulovligt at sælge slavegjorte børn under 10 år uden deres forældres samtykke. Fra 1839 oprettedes der også skoler i et ønske om at uddanne de slavegjorte "til en fremtid som frie mennesker". Der arbejdedes hen imod en afskaffelse af slaveriet, og i 1847 bekendtgjorde Christian den 8., at et barn født af en slavegjort kvinde skulle fødes frit. Det samme gjaldt ikke for resten af den slavegjorte befolkning. De skulle først opnå deres frihed efter 12 år. På den måde kunne afskaffelsen ske gradvist, og kongens frygt for at skulle betale erstatning til plantageejerne for deres mistede "ejendom" kunne undgås. Men udsigten til at vente 12 år på frihed faldt ikke i god jord hos dem det hele handlede om.

Lyden af konkylier og klokker var plantagesamfundet signal til både orden og oprør. Om dagen signalerede de arbejdets gang, men lød de uden for arbejdsdagen, vidste man, at der var noget under optræk.

Foto: Museum Vestsjælland og Museet for Søfart.

EMANCIPATION

Natten til d. 2 juli 1848 hørtes lyden af tudende konkylier og bimlende plantageklokker i den vestlige ende af St. Croix. Det var et tegn på, at noget var i gærde blandt afrocaribierne, nogen kaldte til kamp for frihed, og uroen begyndte at brede sig. Den følgende dag forløb med uroligheder, og d. 3 juli eskalerede det. Bevæbnet med bl.a. sukkerknive, sabler, macheter, økser og stokke gik de mod politikammeret i byen, som sammen med et par andre huse blev revet ned. Mødt af byens politimester forlangte de slavegjorte deres frihed, og at guvernøren Peter von Scholten skulle afskaffe slaveriet. De truede med at brænde byen ned til grunden, hvis ikke deres krav blev mødt. Guvernøren befandt sig i den anden ende af øen, i Christiansted, og på reden ud for Frederiksted havde byens eurocaribiske befolkning søgt tilflugt på skibe, mens de ikke kunne gøre andet end at vente på hans ankomst. Hele byen var i oprør, og selvom Guvernøren hurtigt fik erklæret slaveriet for endeligt afskaffet, fortsatte urolighederne nogle dage endnu. Der var et mindre kaos, og enkelte blev dræbt i de efterfølgende dage. Det forsøgte man at forhindre ved at ride rundt på øen og udbrede et budskab om ro og orden, og særligt én person har givet genklang i historiefortællingen for sin medvirken hertil.

GENERAL BUDDHOE.

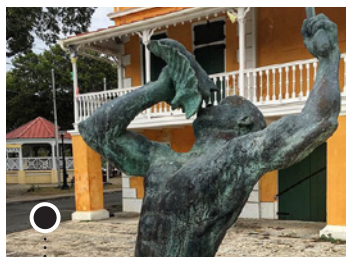
Egentligt har historikere været i tvivl om, hvilket navn han blevet givet, da han blev født, fordi det kan være vanskeligt at følge ham i de skriftlige kilder. Men vi ved, at hans navn er gået over i historien på grund af hans deltagelse i emancipationsoprøret. General Buddhoe var hans kaldenavn, og han havde en ledende rolle blandt forsamlings af oprører i Frederiksted d. 3 juli 1848. Buddhoe var med til at sørge for, at oprøret endte uden blodsudgydelse, og på diplomatisk vis red han de efterfølgende dage rundt på St. Croix for at sprede budskabet om den nyvundne frihed, og for at dæmpe de uroligheder der var opstået i kølvandet på oprøret. Som ved oprør før i tiden havde de nu frie afrocaribiere, i planternes fravær, ladet deres vrede gå ud over alt det som havde dannet ramme om slaveriet. Deres tidligere ejeres huse og ejendele, møbler og porcelæn blev smadret, ligesom de forhadte overseeres hjem blev raseret.

Selvom General Buddhoe havde hjulpet med at skabe orden, blev han ligesom mange andre alligevel anholdt som følge af oprøret i Frederiksted. Der var ingen eurocaribiere som var blevet dræbt, men straffen for oprøret og ødelæggelserne var brutal. 17 afrocaribiere blev henrettet. Buddhoe blev afhørt i flere uger for at politiet kunne komme nærmere hans egentlige rolle i oprøret, men han led ikke samme skæbne som dem der blev slået ihjel. I stedet blev han forvist fra Dansk Vestindien og sejlet til øen Trinidad i det sydlige Caribien. Hvad der skete med General Buddhoe efter hans liv på St. Croix, er der ingen skriftlige kilder som beretter om.

Peter von Scholten foreviget i en dansk skål. Bag på den står der om hans embedet som guvernør: "... Denne stilling fortsatte han indtil 1848, hvor han, efter at have frigivet slaverne, vendte tilbage til Danmark og nedlagde embedet."

Foto: Nationalmuseet

Statuen Freedom forestiller en slavegjort mand som blæser til oprør. Den er lavet af kunstneren Bright Bimpong, og blev stillet op i Frederiksted i anledning af 150-året for emancipationen

En buste af General Buddhoe står foran Fort Frederik og ærer mindet om hans indsats under emancipationsoprøret.

Foto: Museum Vestsjælland

FRIGIVELSE ELLER FRIGØRELSE?

Ikke mange dage efter von Scholten havde erklæret de slavegjorte for frie mennesker, trådte han tilbage fra stillingen som generalguvernør. Han blev kritiseret af stort set alle kredse i det danske samfund og i særlig grad af plantageejerne som på et øjeblik havde fået frataget deres ejendom. Von Scholten rejste tilbage til Danmark, hvor han blev retsfulgt for embedsforsømmelse, da han slet ikke havde beføjelser til at træffe beslutningen om slaveriets afskaffelse. Han blev frikendt af højesteret i 1851, og døde 3 år senere i 1854. Eftertidens Danmark har derimod været noget mildere ved von Scholten. Læste man historiebøgerne op igennem det 20. årh. fremgik det, at det var hans barmhjertighed og indsigt som førte ham til at "give slaverne fri". Der blev malet et mildere og mere heroisk billede af ham i takt med, at man skabte en romantiseret forestilling om en kolonial storhedstid som lakkede mod enden. I USVI var det derimod General Buddhoe der blev central i fortællingen om emancipationen, slaverne blev ikke givet deres frihed, de tog den selv

og frigjorde sig. Historien om General Buddhoe og hans gerninger i dagene efter oprøret, og hans uvisse skæbne på Trinidad har gjort ham til et symbol på, at den undertrykte befolkning tog sagen i egen hånd.

Peter von Scholten har derfor ikke spillet en ligeså stor rolle i USVI, og det blev særligt gjort klart for Danmark i 1998. Der skulle 150-året for emancipationen fejres, og repræsentanter for Danmark blev inviteret til USVI. Man havde planlagt en reenactment, altså en slags genopførelse af d. 3 juli 1848, hvor den danske skuespiller Kurt Ravn skulle optræde som Peter von Scholten, og endnu engang "give slaverne fri". Men på dagen var røre blandt de fremmødte, hvorfor var det dét, det handlede om? Hvorfor havde man ikke fx planlagt en officiel undskyldning for slaveriet fra dansk side? Kurt Ravn og det officielle Danmark blev mødt med modstand, og en debat som stadig er aktuel 20 år efter blev startet.

SPROGET BETYDER NOGET.

Da man forsøgte at forandre tilværelsen for de slavegjorte i 1830'erne, ændrede man officielt betegnelsen "slave" til "ufri". Det gjorde man i et forsøg på at omtale folk med mere værdighed, men det slog ikke igennem i praksis. På den måde ændrer sproget sig hele tiden i takt med samfundet, og af samme grund betegnes "slaver" i dag ofte som "slavegjorte". Det vil sige mennesker som er blevet gjort til slaver, i stedet for mennesker som i hele deres person er slaver. Det er endnu en forandring i forsøget på at se menneskene for hvem de var fremfor for den funktion de blev påtvunget i det koloniale system.

SPØRGSMÅL TIL DISKUSSION

1

Beskriv forskellene på General Buddhoes og Peter von Scholtens roller under emancipationsoprøret. Hvorfor har de hver især fået en fremhævet plads i historien?

2

Hvorfor har General Buddhoe fyldt mere i USVI og Peter von Scholten mere i Danmark?

3

Hvorfor tror I ikke, at General Buddhoe er rigtigt tilstede i de danske historiebøger før nu?

4

Redegør for forskellen på at blive frigivet og at gøre sig selv fri? Hvorfor betyder det noget, hvordan vi beskriver historiens begivenheder?

ELEVOPGAVE 4.A - FREEDOM

I Danmark står der statuer og monumenter mange steder i alle former og størrelser, men ingen steder står der et permanent mindesmærke til minde om slaveriet i Dansk Vestindien. I 2016 donerede folk på USVI en folkegave til Danmark i form af kopier af tre statuer som står på øerne. Den ene af disse er Freedom som i løbet af 2017 indtog København med budskabet om at kolonihistorien har brug for et officielt monument.

1

Kig på billederne af Freedom.
Hvorfor er han afbilledet som han er?

Freedom på
Christiansborg Slot

2

Beskriv forskellene mellem en statue af en slavegjort mand der blæser til kamp, og fx en statue af udsultet, trist og lænket slave.

Freedom pakket til transport

3

Gå på nettet og lav en billedsøgning på monumenter over det transatlantiske slaveri. Lav evt. jeres søgning på engelsk.

ELEVOPGAVE 4.B - JERES MONUMENT

I skal i grupper arbejde kreativt med at skabe jeres eget kolonihistoriske monument. I kan drage inspiration fra de diskussioner I har haft i undervisningen. Vælg enten opgave 1 eller 2.

1

Udarbejd en projektbeskrivelse af jeres monument. I skal tage højde for monumentets placering, udseende, materiale og fortælling. Projektbeskrivelsen skal indeholde en illustration.

2

Lav en model af jeres monument, det kan være i hvad som helst ler, træ, papmaché, sølvpapir, det bestemmer I. Tænk over udseende, materiale og monumentets fortælling og placering.

3

Skriv en tale til åbningen af monumentet. Tænk dig godt om. Hvorfor er det vigtigt at opføre et monument? Hvorfor har I valgt at placere monumentet her? Hvem har lavet det? Hvilken historie fortæller det?

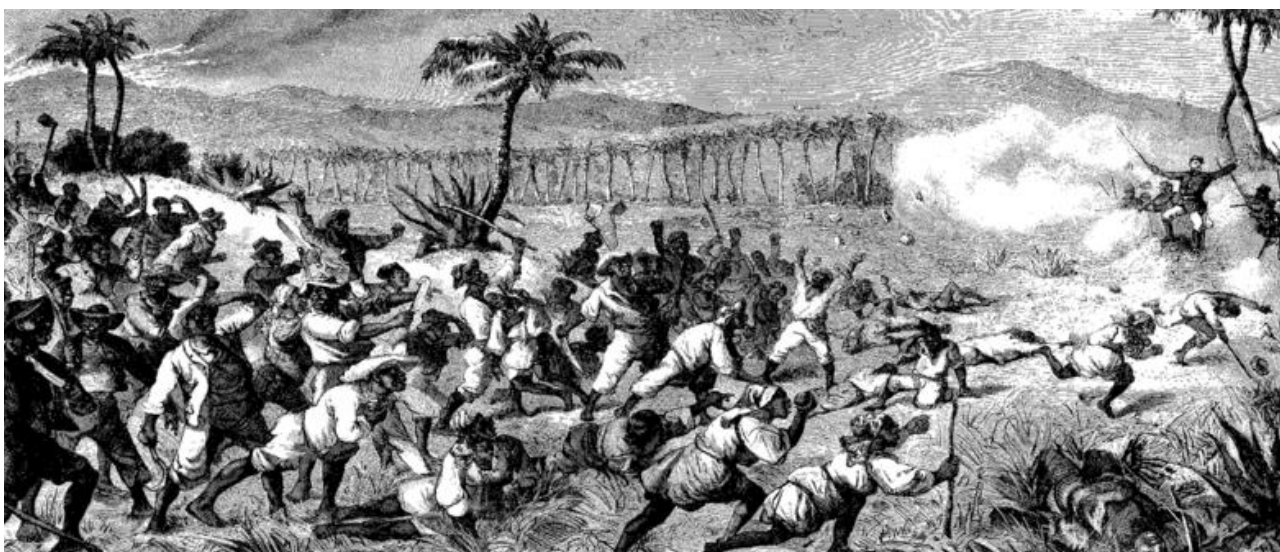
Freedom på
københavns Rådhus

Freedom i Charlotte
Amalie på St. Thomas

5.

ARBEJDEROPSTANDEN FIREBURN

En dansk skildring af The Fireburn fra Illustreret Tidende, november 1878.

ARBEJDEROPSTANDEN FIREBURN

I tiden efter emancipationen blev livsvilkårene for de tidligere slavegjorte ikke meget bedre. Gennem forordninger og regler sørgede guvernementet for, at det var plantageejernes behov for at fastholde den billige arbejdskraft som blev tilgodeset. Derfor blev det fx bestemt, at arbejderne kun måtte flytte til en ny plantage én gang om året. Det var den 1. oktober, hvor der blev udarbejdet nye arbejdskontrakter. Resten af tiden var de bundet til den plantage de arbejdede på. De fik meget lidt i løn, kun 10 cent, og havde ikke mulighed for at forhandle sig til mere. Det betød, at flere valgte at søge arbejde i byerne i stedet for, ligesom der var nogen der valgte helt at flytte væk fra Dansk Vestindien fx til andre caribiske øer for at søge en bedre tilværelse der. Det gjorde det svært for plantageejerne at finde nok arbejdere til at holde produktionen oppe, og der skete en skævvridning mellem de forskellige arbejdere. Nogen kom udefra fra andre caribiske øer, andre omgik loven og

blev ansat på bedre vilkår fx med højere løn end dem der allerede var bundet til plantagen af en årskontrakt. Der var også åbnet et nyt sukkerkogeri, og de betalte deres arbejdere mere end de egentlig måtte ifølge lovgivningen. Det skabte forskelsbehandling, og frustration og usikkerhed spredte sig blandt arbejderne.

Den 1. oktober 1878 blev det for meget for landarbejderne på St. Croix. Mange var samlet i Frederikssted for at indgå nye kontrakter, og her brød en opstand ud. Der gik rygter om, at skibsafgangene i havnen var blevet forhindret, så landarbejderne ikke kunne forlade øen, og med vrede og modstand begyndte flere af arbejderne at hærge i byen. De satte ild til huse og butikker, og det blev en urolig nat. Først dagen efter kom der soldater til Frederiksted for at arrestere dem der deltog i optøjerne. Nogen undgik arrestation, og blev bare smidt ud af byen, hvor nogle fortsatte ud til plantagerne, hvor de, de følgende dage, raserede huse og brændte marker

Selvom slaveriet var blevet afskaffet, var det stadig arbejdet i sukkerrørsmarker der var samfundets økonomiske grundlag, og den eurocaribiske planter der styrede slagets gang.

Foto: Det Kgl. Danske Geografiske Selskabs Arkiv, Nationalmuseet.

De to dræbte soldaters gravsted på St. Croix.

Foto: Jens Villumsen.

Dansende kvinder til en festival på St. Thomas i 1950'erne. De danser med fakler og macheter, de to våben som er blevet symboler på Fireburn, efter en vogn. Måske skal indholdet i vognen forestille det tørre sukkerrørsaffald som oprørerne satte ild til? Optog som dette har fundet sted i USVI lige siden.

Foto: Det kgl. Danske Geografiske Selskabs Arkiv, Nationalmuseet.

ned. Især rom og petroleum brændte godt, og nogle af sukkerværkerne blev ødelagt. Det er derfor, at opstanden er blevet kendt som The Fireburn. Det lykkedes de forskellige grupperinger at vandre rundt på St. Croix fra sted til sted og ødelægge mere end 50 plantager. Nogle eurocaribiere flygtede ud til skibe i havnen, nogle blev lukket ind på forterne, og nogle gemte sig i deres huse i værelser eller under senge i håb om at undgå et sammenstød med oprørerne. Kun én planter døde under Fireburn, og det synes i højere grad at have været ødelæggelserne af selve sukkerproduktionen som var i fokus, frem for et ønske om at slå en masse eurocaribiere ihjel.

Til gengæld mistede ca. 100 afrocaribiernes liv som følge af oprøret, og særligt én begivenhed gjorde de militære styrker, som forsøgte at få opstanden under kontrol, "næsten lige ophidsede som oprørerne selv", som nogle kilder beretter. D. 3 oktober fandt man ligene af to soldater som brutalt var blevet myrdet på plantagen Carlton.

De var af deres overordnede blevet sendt ind på plantagen med to hestevogne som soldaterne ikke kunne tage med ind i byen. Det var tidligt morgengry, og de to soldater besluttede sig for at gemme sig i stalden. Da det lyste havde en stor gruppe oprørere samlet sig ved plantagen, og der blev kastet med sten efter soldaterne som prøvede at slippe væk. Med sabler, stokke og sten blev de slået ihjel og kørt på en kærre ud til vejen, hvor deres lig senere blev fundet. Herefter var militæret, og de frivillige som var stødt til dem, mere tilbøjelige til at bruge alle midler i jagten på oprørerne. Efter et par dage var ca. 160 mennesker blevet arresteret, flere landarbejdere var blevet dræbt og oprøret fik sin ende. I de følgende måneder kom antallet af arresterede op på 400.

EN BETYDNINGSFULD OPRØRER

I kilderne fra Fireburn kan man læse, at mange af dem der blev arresteret efterfølgende fortalte, da de blev afhørt af politiet, at de var blevet tvunget til at gå med rundt fra plantage til plantage. Man kan også læse, at nogen måske havde gået med rundt til to eller tre steder, men derefter var løbet væk eller havde tilsluttet sig andre grupper. I kilderne blev grupperne af oprørere omtalt som "bänder", og en af disse blev kaldt "Nordsidebänden", fordi de bevægede sig rundt på den nordlige side af øen. I gruppen var der 25-30 oprørere, og på et tidspunkt helt op til 50, og særligt én af dem har fået en fremtrædende plads i historien. Hun hed Mary Thomas og sammen med sin kæreste Jacob Pickering tilsluttede hun sig en mand ved navn Thomas Graydon og et par andre landarbejdere, da de d. 3 oktober ankom til plantagen Sprat Hall. Thomas Graydon der havde været inde i Frederiksted natten før, havde fået kaldenavnet "Colonel" (Oberst) af nogle af de andre i gruppen, og han sagde til Mary, at hun skulle være gruppens dronning. Det er derfor, at de fleste i dag kender Mary Thomas som Queen Mary. Hun tilstod ved afhøringerne, at hun selv, Thomas Graydon og en mand ved navn Daniel Phillip havde været "kaptajner" for gruppen, og dermed blev de dømt som nogle af oprørslederne. Både Phillip og Graydon blev skudt ved en standret i dagene efter oprøret, men Mary Thomas var en af de 7 landarbejdere som i 1881 blev sendt til Danmark for afsone deres fængselsstraffe.

I dag bliver arbejderopstanden erindret på USVI som en begivenhed fuld af kraft, modstand og viljestyrke. Der er fx i årene efter 1878 skrevet en sang om Queen Mary og om hændelserne under Fireburn, ligesom hovedvejen på St. Croix er navngivet efter hende. På toppen af en bakke i Charlotte Amalie står der et springvand med tre kvindelige figurer. Det står på en lille plads, hvorfra man kan se udover byen og bugten, og på en plakette nedenfor springvandet står det beskrevet, at det var disse tre kvinder der ledte oprøret i 1878. Figurerne forestiller Mary Thomas, Axeline (Agnes) Elisabeth Salomon og Mathilda MacBean. Axeline og Mathilda deltog begge to i mordet på de to soldater, og sammen med Mary var de blevet dømt og afsønde deres straffe i kvindefængslet på Christianshavn i København.

I Danmark har historiebøgerne ikke lagt samme vægt på Queen Mary, som man har gjort i USVI, og der er stor forskel på, hvilken plads Fireburn har haft i fortællingen om tiden under dansk styre. Blandt andet derfor vagte det opsigt i marts 2018, da en 7 meter høj statue af Mary Thomas blev opført foran Vestindisk Pakhus på Langelinie i København, og det var også meningen. Kunstnerne bag den, Jeanette Ehlers fra Danmark og La Vaughn Belle fra USVI, ønskede nemlig bl.a. at minde den danske befolkning om, at der er store dele af kolonihistorien, og mange forskellige perspektiver i fortællingerne, som man sjældent beskæftiger sig med i Danmark.

FIREBURN I TAL

- Over 50 plantager blev ødelagt
- 3 eurocaribiere blev dræbt
- Ca. 100 afrocaribiere blev dræbt
- Over 400 mennesker blev arresteret for at have deltaget i opstanden
- 23 fanger døde i fængslet, størstedelen af sygdom
- Ca. 50 % af dem kom fra Dansk Vestindien, mens resten kom fra andre caribiske øer.
- 2 år tog det en kommission at undersøge hele oprøret
- 12 mænd blev skudt som straf for deres deltagelse
- 40 fik dødsstraf men endte med fængselsstraf i stedet
- 4 kvinder og 3 mænd blev sendt til Danmark for at afsone deres straf, Kvinderne sad fængslet i kvindefængslet på Christianshavn, og mændene var fængslet i Horsens

Tegning af tre af The Fireburn Queens i skolebogen "Clear the Road" fra USVI, 1976.

Indvielsen af statuen "I Am Queen Mary" ved Vestindisk Pakhus i København.

Foto: Ida Maria R. Skielboe

Springvandet på St. Thomas med Skulpturer af The Fireburn Queens. Lavet af kunstneren Richard Hallier.

Foto: Ida Maria R. Skielboe

Fangeprotokol for Mary Thomas, da hun sad i kvindefængslet på Christianshavn.

Foto: Rigsarkivet

PERSONAL		Navn	Alder	Religion	Moders sprog	Moders land	Moders religion	Moders land	Moders religion
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
101	102	103	104	105	106	107	108	109	110
111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
151	152	153	154	155	156	157	158	159	160
161	162	163	164	165	166	167	168	169	170
171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
181	182	183	184	185	186	187	188	189	190
191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
201	202	203	204	205	206	207	208	209	210
211	212	213	214	215	216	217	218	219	220
221	222	223	224	225	226	227	228	229	230
231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
241	242	243	244	245	246	247	248	249	250
251	252	253	254	255	256	257	258	259	260
261	262	263	264	265	266	267	268	269	270
271	272	273	274	275	276	277	278	279	280
281	282	283	284	285	286	287	288	289	290
291	292	293	294	295	296	297	298	299	300
301	302	303	304	305	306	307	308	309	310
311	312	313	314	315	316	317	318	319	320
321	322	323	324	325	326	327	328	329	330
331	332	333	334	335	336	337	338	339	340
341	342	343	344	345	346	347	348	349	350
351	352	353	354	355	356	357	358	359	360
361	362	363	364	365	366	367	368	369	370
371	372	373	374	375	376	377	378	379	380
381	382	383	384	385	386	387	388	389	390
391	392	393	394	395	396	397	398	399	400
401	402	403	404	405	406	407	408	409	410
411	412	413	414	415	416	417	418	419	420
421	422	423	424	425	426	427	428	429	430
431	432	433	434	435	436	437	438	439	440
441	442	443	444	445	446	447	448	449	450
451	452	453	454	455	456	457	458	459	460
461	462	463	464	465	466	467	468	469	470
471	472	473	474	475	476	477	478	479	480
481	482	483	484	485	486	487	488	489	490
491	492	493	494	495	496	497	498	499	500
501	502	503	504	505	506	507	508	509	510
511	512	513	514	515	516	517	518	519	520
521	522	523	524	525	526	527	528	529	530
531	532	533	534	535	536	537	538	539	540
541	542	543	544	545	546	547	548	549	550
551	552	553	554	555	556	557	558	559	560
561	562	563	564	565	566	567	568	569	570
571	572	573	574	575	576	577	578	579	580
581	582	583	584	585	586	587	588	589	590
591	592	593	594	595	596	597	598	599	600
601	602	603	604	605	606	607	608	609	610
611	612	613	614	615	616	617	618	619	620
621	622	623	624	625	626	627	628	629	630
631	632	633	634	635	636	637	638	639	640
641	642	643	644	645	646	647	648	649	650
651	652	653	654	655	656	657	658	659	660
661	662	663	664	665	666	667	668	669	670
671	672	673	674	675	676	677	678	679	680
681	682	683	684	685	686	687	688	689	690
691	692	693	694	695	696	697	698	699	700
701	702	703	704	705	706	707	708	709	710
711	712	713	714	715	716	717	718	719	720
721	722	723	724	725	726	727	728	729	730
731	732	733	734	735	736	737	738	739	740
741	742	743	744	745	746	747	748	749	750
751	752	753	754	755	756	757	758	759	760
761	762	763	764	765	766	767	768	769	770
771	772	773	774	775	776	777	778	779	780
781	782	783	784	785	786	787	788	789	790
791	792	793	794	795	796	797	798	799	800
801	802	803	804	805	806	807	808	809	810
811	812	813	814	815	816	817	818	819	820
821	822	823	824	825	826	827	828	829	830
831	832	833	834	835	836	837	838	839	840
841	842	843	844	845	846	847	848	849	850
851	852	853	854	855	856	857	858	859	860
861	862	863	864	865	866	867	868	869	870
871	872	873	874	875	876	877	878	879	880
881	882	883	884	885	886	887	888	889	890
891	892	893	894	895	896	897	898	899	900
901	902	903	904	905	906	907	908	909	910
911	912	913	914	915	916	917	918	919	920
921	922	923	924	925	926	927	928	929	930
931	932	933	934	935	936	937	938	939	940
941	942	943	944	945	946	947	948	949	950
951	952	953	954	955	956	957	958	959	960
961	962	963	964	965	966	967	968	969	970
971	972	973	974	975	976	977	978	979	980
981	982	983	984	985	986	987	988	989	990
991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000

ELEVOPGAVE 5.A - I AM QUEEN MARY

I skal bruge statuen "I Am Queen Mary" som kilde.
Beskriv statuens udseende og diskutér den i gruppen.

1

Hvem er det? Hvor er den placeret? Hvor stor er den? Hvad er den lavet af?
Hvem har lavet den? Hvordan ser hun ud? Hvad har hun i hænderne?

Gå på nettet og søg efter nyhedsartikler der omtaler statuen "I Am Queen Mary".

2

Hvilke medier har skrevet om statuen? Hvordan er den beskrevet i artiklerne?
Er der noget som medierne lægger særligt vægt på ved statuens opførelse?

Gå på youtube og se filmen "I Am Queen Mary: Interview with La Vaughn Belle and Jeannette Ehlers" på La Vaughn Belles kanal.

3

Hvad synes kunstnerne selv er vigtigt ved statuens opførelse?
Hvorfor tror I, at statuen har betydning for dem personligt?

ELEVOPGAVE 5.B - SOLDATERNES GRAV

Da militærets folk fandt ligene af de to soldater, blev de transporteret til Frederiksted og begravet i den have der hørte til fortet. Deres grav er i dag blevet flyttet til en kirkegård i byen, hvor der findes mange gamle danske grave. I modsætning hertil, er det stort set umuligt, at finde velbevarede afrocaribiske gravsteder. Det gælder både de slavegjorte afrocaribiere, og dem som senere blev frie. I Danmark har der igennem tiden været forskellige foreninger, som har igangsat restaureringsprojekter på kirkegårdene i USVI i et ønske om at bevare gravene, der fortrinsvis er eurocaribiske, for eftertiden. Taget i betragtning, at op mod 90% af befolkningen i 1700 og 1800-tallet var afrocaribiere, kan det være svært at forstå, hvor få historiske gravsteder man umiddelbart kan finde der vidner om deres liv. De er der dog. I jorden, under træer og på de gamle plantagejorder rundt omkring på øerne, og enkelte steder, er de også at finde på kirkegårdene.

1

Kig på billedet af soldaternes grav og lav en beskrivelse af gravstedet.

2

Hvorfor tror I, at der var forskel på et eurocaribisk gravsted og et afrocaribisk?

3

Hvorfor synes I det er vigtigt, at bevare gravstederne for eftertiden? Hvorfor/hvorfor ikke?

4

Skriv et forslag til, hvordan man kan beskytte gamle afrocaribiske gravsteder.

ELEVOPGAVE 5.C - HISTORIENS BETYDNINGER

Se filmen "Gladys A. Abraham Elementary School Cultural Choir - Queen Mary" på youtube.
Teksten til sangen er:

//Queen Mary, oh where you gon' go burn?//
Don't ask me nothin' at all. Just give me the match and oil.
Bassin Jailhouse, ah there the money there.
Don't ask me nothin' at all. Just give me the match and oil.
Bassin Jailhouse, ah there the money there.
//Queen Mary, oh where you gon' go burn?//
Don't ask me nothin' at all. Just give me the match and trash.
Bassin Jailhouse, ah there the money there.
Don't ask me nothin' at all. Just give me the match and trash.
Bassin Jailhouse, ah there the money there.
We gon' burn Bassin come down,
And when we reach the factory we'll burn am level down.

1

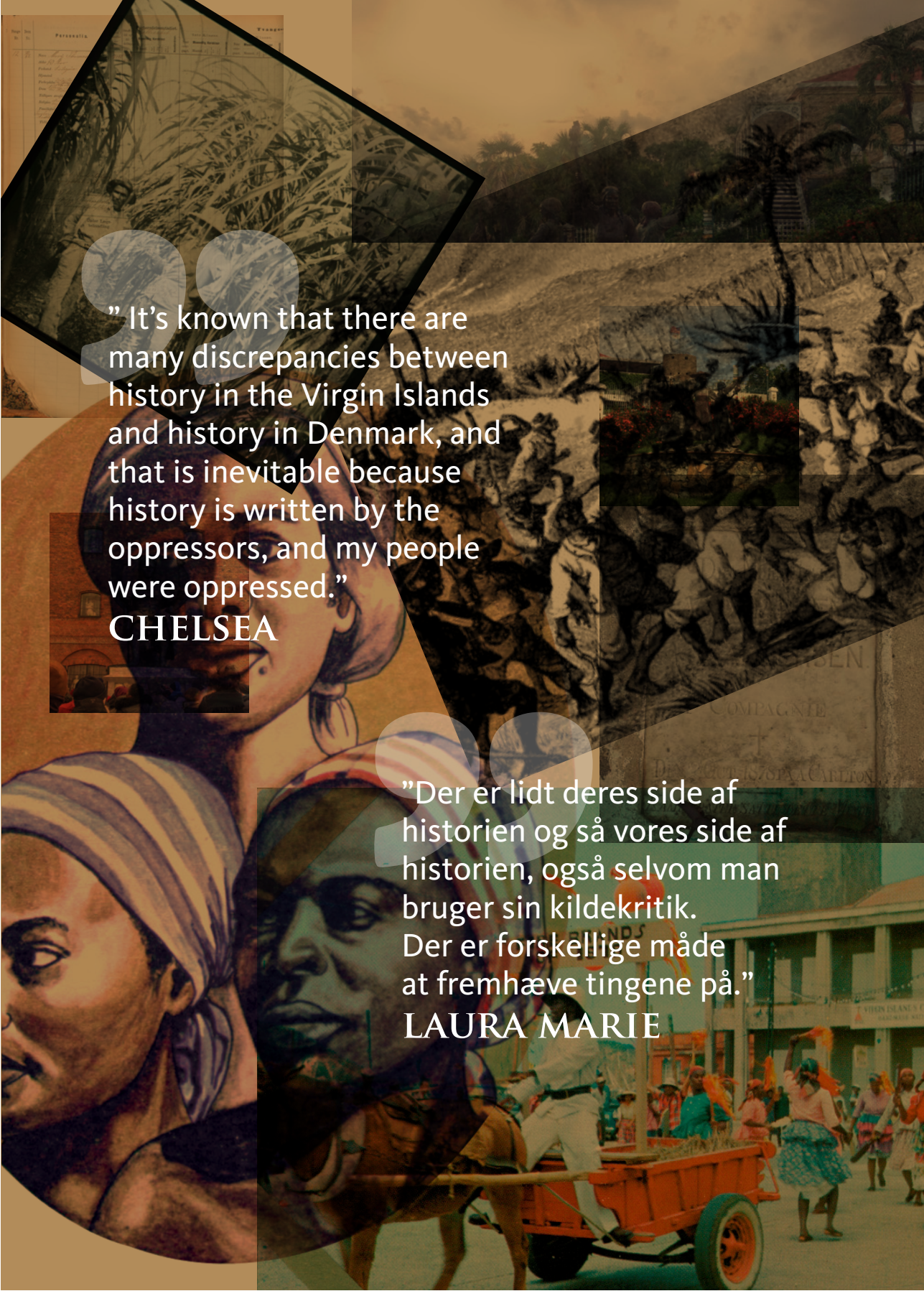
Brug nu videoen, og billedet af festivallen fra 1950'erne (s.41) som kilder.
Hvad kan de fortælle jer om Fireburn betydning og plads i historien i USVI?

2

Brug nu opførelsen af kunstværket "I Am Queen Mary" som kilde.
Hvad fortæller det om Fireburns betydning og plads i historien i Danmark?

3

Lav en sammenligning af betydningen i USVI og betydningen i Danmark, og diskutér om de er forskellige og hvis ja, hvorfor.

"It's known that there are many discrepancies between history in the Virgin Islands and history in Denmark, and that is inevitable because history is written by the oppressors, and my people were oppressed."

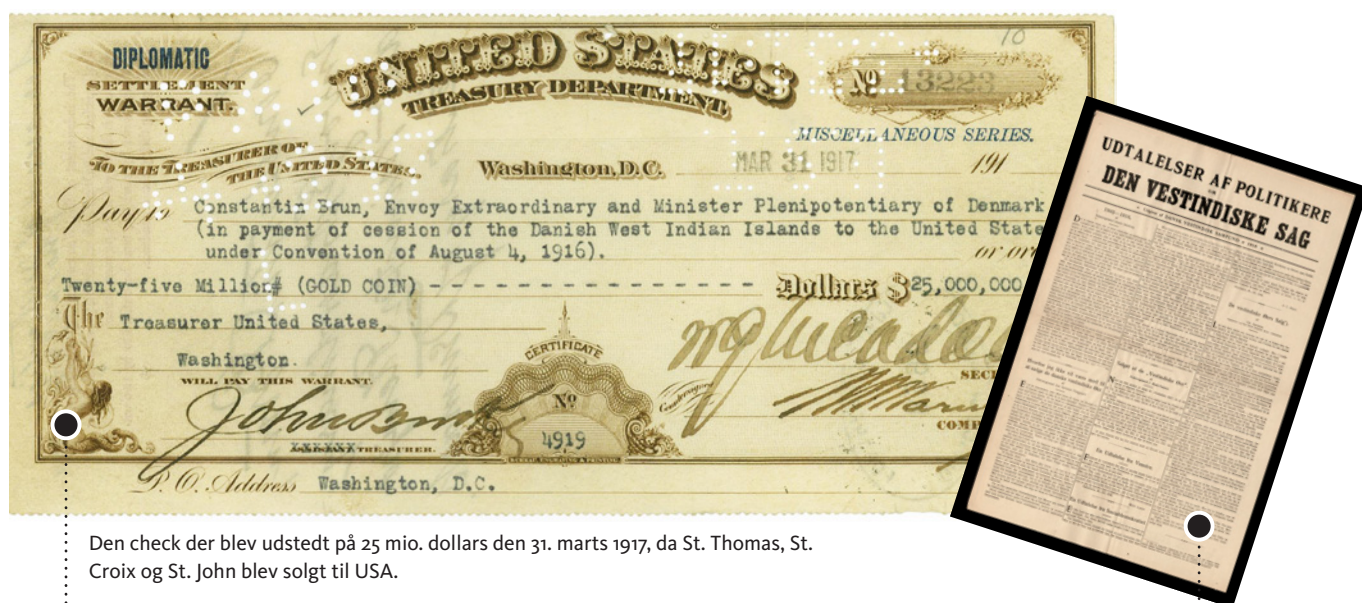
CHELSEA

"Der er lidt deres side af historien og så vores side af historien, også selvom man bruger sin kildekritik. Der er forskellige måder at fremhæve tingene på."

LAURA MARIE

6.

AT BLIVE SOLGT TIL USA

Den check der blev udstedt på 25 mio. dollars den 31. marts 1917, da St. Thomas, St. Croix og St. John blev solgt til USA.

Foto: The National Archives, Washington DC, fra Statens Arkiver.

En skrivelse med udtalelser fra danske politikere vedr. det som i 1916 var kendt som "Den Vestindiske Sag". Skulle man sælge øerne eller beholde dem?

Foto: Nationalmuseet

Op gennem 1800-tallet var Cuba reelt den eneste sukkerproducerende caribiske ø i rivende fremgang. Både de engelske, franske og danske øer kunne mærke konsekvenserne af udpint jord, planternes uvilje til forandringer og en mangel på investeringer i moderne teknologi. Ud over, at det betød lavere økonomiske gevinster og underskud, betød det også en svindende politisk interesse i det caribiske område fra de europæiske kolonimagter.

I 1865 begyndte de første forhandlinger om et evt. salg af de vestindiske øer mellem den danske og den amerikanske regering. Dansk Vestindien var blevet en økonomisk byrde for Danmark og amerikanerne var bange for at Tyskland, England eller Frankrig skulle erhverve sig øerne med henblik på at etablere en flådebase i Caribien. Dette

ville nemlig gå imod amerikansk udenrigspolitik, som ikke tillod europæiske nationer at udvide deres territorier på de amerikanske kontinenter. I 1867 blev der udarbejdet en traktat, som lød på amerikansk overtagelse af St. Thomas og St. Jan for 7,5 millioner dollars. Aftalen gik igennem uden problemer i det danske Landsting, men anderledes så det ud i den amerikanske kongres, hvor traktaten blev behandlet over flere omgange og nedstemt i 1870. I begyndelsen af 1900-tallet blev endnu et forsøg gjort på at sælge øerne. Denne gang var det den danske rigsdag, der nedstemte aftalen med bare én afgørende stemme imod. Årsagerne hertil menes at være stridigheder omkring statsborgerskab for øernes befolkning efter en amerikansk overtagelse og en afvisning fra amerikansk side af en folkeafstemning på de tre øer.

Af de eurocaribiske familier som blev på øerne, blev mange ved at holde fast i et fællesskab omkring den tidligere kolonimagt, som her, hvor kongens fødselsdag fejres i 1920'erne.

Foto: Museum Vestsjælland

Et romantisert udklip med et lille Dannebrog i baggrunden viser modstand mod salget i 1917.

Foto: Nationalmuseet.

På overdragelsesdagen d. 31. marts 1917 blev Dannebrog taget ned, og Stars and Stripes hejst op ved en ceremoni i Charlotte Amalie.

Foto: Nationalmuseet.

FRA DANSK VESTINDIEN TIL USVIRGIN ISLANDS

Med Første Verdenskrig i 1914-1918 voksede det amerikanske ønske om at overtage de Dansk Vestindiske Øer, i særlig grad St. Thomas med øens dybhavshavn. Det var ikke nødvendigvis fordi amerikanerne selv havde interesse i havnen, men de ville undgå at Tyskland skulle få kontrol med øerne i tilfælde af, at Danmark blev besat. Under stort pres fra USA påbegyndtes forhandlingerne derfor i slutningen af 1915. I Danmark var der betydelig politisk modstand mod et salg af øerne. De fleste af modstanderne var bekymrede for, at de amerikanske racetilstande med lynchninger af afroamerikanere skulle bringes med til Vestindien. Ikke desto mindre skred forhandlingerne hurtigt frem, og den 4. august 1916 kunne den amerikanske udenrigsminister Robert Lansing overrække en check på 25 millioner dollars til Constantin

Brun, den danske udsending i Washington. Kort tid efter blev traktaten ratificeret af den amerikanske kongress, men i Danmark blev beslutningen sendt til folkeafstemning, hvor et flertal af vælgerne den 14. december godkendte salget af Dansk Vestindien til USA. Den formelle overdragelse fandt sted den 31. marts 1917 på St. Thomas, hvor Stars and Stripes erstattede Dannebrog ved fortet i Charlotte Amalie og øerne skiftede navn til US Virgin Islands.

USVIs flag som det ser ud i dag med den amerikanske ørn i centrum.

AMERIKANSKE STATSBOGGERE?

Efter overdragelsen blev det hurtigt klart for indbyggerne på US Virgin Islands, at de mod al forventning ikke fik tildelt amerikansk statsborgerskab alligevel. I traktaten fra 1867 kunne indbyggerne vælge at blive “citizens of the United States”, hvorimod traktaten fra 1916 tilbød indbyggerne at blive “citizens in the United States”. Den lille ændring af ordlyden fik store konsekvenser, da den

amerikanske kongres lagde vægt på, at traktaten tilbød statsborgerskab i USA, og at den derfor ikke behøvede at tilbyde samme status som et fuldt statsborgerskab kendetegnet ved brugen af “of”. Det var først i henholdsvis 1927 og 1932, efter flere års politisk græsrodsarbejde, at alle vestinderne i US Virgin Islands havde fået tildelt amerikansk statsborgerskab.

Livet på øerne blev ved med at være præget af fattigdom og problemer med sundheden i årene efter overdragelsen til USA. Flere af de eurocaribiske familier med rod i Danmark valgte at flytte til Europa efter de blev tilbudt at beholde deres danske statsborgerskab, men den mulighed fik arbejderne ikke. Foto: Museet for Søfart

SPØRGSMÅL TIL DISKUSSION

1

Diskutér begrebet "statsborgerskab". Hvad betyder det at have et statsborgerskab?
Hvad kan man bruge det til? Er det et problem ikke at have et statsborgerskab?
Hvorfor tror I ikke at man gav befolkningen i det nye US Virgin Islands fuldt statsborgerskab?

2

Hvorfor tror I ikke at man gav befolkningen i det nye US Virgin Islands fuldt statsborgerskab?

3

Hvorfor ønskede USA at købe øerne af Danmark?
Hvilke interesser havde de i at gøre dem til amerikansk territorium?

4

Undersøg hvad det betyder, at USVI er et amerikansk "territorium" og ikke en amerikansk stat.
Hvilken betydning har det for USVI i dag?

5

Hvordan tror I stemningen har været blandt folket på øerne i 1917?
Hvordan tror I den har været i Danmark?

6

Diskutér befolkningens tilhørsforhold. Tror I folk har følt sig danske, amerikanske eller caribiske?
Forklar hvorfor/hvorfor ikke.

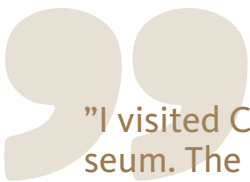
7.

REFLEKSION

De teenagere I skal møde her bor 7.561 km væk fra hinanden. Alligevel er deres historier uløseligt forbundne. De kommer fra Sjælland og fra USVI, og de har alle sammen udforsket, undersøgt og arbejdet med deres historie i tiden op til 2017, året som markerede 100-året for overdragelsen af St. Thomas, St. Croix og St. John til fra Danmark til USA. Eleverne har arbejdet med de samme historier, som I har arbejdet med, for at lære fortiden at kende. De har sat fokus på historien, og oplevet hinandens hjemlande og hverdage, for bedre at kunne forstå hinanden. Det I ser her, er uddrag af de refleksioner som de gjorde sig i deres arbejde og under deres rejser. De har spejlet sig i historien, set fortiden i øjnene, og reflekteret over, hvordan menneskers valg i datiden har påvirket verden i dag.

” Vi skal heller ikke feje hele vores fortid væk. Det er jo en del af vores historie, og det er dét vi har været rigtig dårlige til at omfavne.”
HANNA

”I visited Cathrinesminde Teglvaerksmuseum. The exact factory where bricks used as ballast for ships sailing to St. Croix were made. It’s amazing how history becomes more interesting when you’re able to see and touch sites built centuries ago.”
KESHAWN

“I was just so saddened by the caricatures of enslaved Africans in the Danish West Indies. In all the paintings, the whites always looked human, while the Africans were portrayed as a sub-human hybrid.”

ARON

“The colony’s affairs are run by the mother country and the people in the colony cannot participate in the government. I think that today we have a different kind of colony.”

MICHAEL

“We reminisce on our history, because history shapes us into what we are today and allows us to grow to be better in the future.”

CHELSEY

” Vi solgte dem uden, at de vidste det, til et land som ikke ville integrere dem i systemet og videreførte undertrykkelse.”

AMALIE & EMMA

“I Danmark kan folk ikke relatere til historien. Det bliver overfladisk. Men på US Virgin Islands er der en personlig relation. Der har været folk i Danmark, der har været helt uvidende om hvad der foregik, mens størstedelen af dem derovre har været påvirket af det.”

EMILIE

ELEVOPGAVE 7: DINE REFLEKSIONER

1

Læs citaterne og se om du kan genkende nogen af de tanker, som andre elever har gjort sig om kolonihistorien. Der er flere citater på s. 19, 27 og 47.

2

Udvælg 2-3 som du synes afspejler nogen af de diskussioner og oplevelser, du har haft med dine klassekammerater, mens I har arbejdet med materialet.

3

Forsøg at placere dem i forhold til de temaer I har arbejdet med.
Lav et mindmap med citatet i midten og skriv stikord omkring det.

4

Skriv nu et par sætninger selv – Hvordan synes du, det har været at arbejde med det her emne?
Hvad var mest spændende? Hvad undrede dig? Er der noget, du har lyst til at vide mere om?

"After my visit to Denmark,
it is my hope that the Virgin
Islands and Denmark will
continue to have a long-last-
ing relationship in which both
places can embrace its shared
history without shame, anger,
or guilt."

SUMAIYAH

"De er jo stadig en slags
koloni. De er mærket af for-
tiden på en helt anden måde
end vi er i Danmark. De har
ikke stemmeret, så de kan ikke
selv træffe de store politiske
beslutninger."

SOFIE H.

